

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΧΩ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΩΝ ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Διὰ τὸ ἐσωτερικὸν δρ. 5 προπληρ.

» ἐξωτερικὸν φρ. 6

» τὴν Ῥωσσίαν ρούβλια 2 1/2

Τιμὴ ἑκάστου τεύχους λεπ. 50

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ

Σ. Ν. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Σ. Γ. ΚΟΚΟΛΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ

8—Ὁδὸς Λέκα—8

Προηγ. τεύχη πρὸς Δραχ. 1 ἑκάστον.

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΒΡΟΧΑΙ ΔΙΑΤΤΟΝΤΩΝ ΑΣΤΕΡΩΝ

Οἱ ἀναγνώσται τῆς «**Επιστημονικῆς Ἠχῶς**» γνωρίζουσιν ἤδη ἐκ τῆς ἐν τῷ 4ῳ τεύχει τοῦ ἀξιολόγου τούτου περιοδικοῦ δημοσιευθείσης πραγματείας τοῦ ἀξιολόγου διευθυντοῦ αὐτοῦ κ. Σ. Παπανικολάου, τὰ περὶ διαττόντων ἀστέρων. Αἱ πυκναὶ σωρεῖαι αὐτῶν, αἵτινες ἔπεσον κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καὶ τὰς ὁποίας καλοῦμεν βροχαὶ διαττόντων ἀστέρων, παρουσιάζουσιν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ καταπληκτικὸν τοῦ θεάματος καὶ διότι προέρχονται ἐξ ἀποσυνθέσεως καὶ διαλύσεως τῶν περιέργων ἐκείνων ἀστέρων, οὓς καλοῦμεν κομήτας.

Χρήσιμον εἶναι νὰ γνωρίζωμεν, ἐκτὸς τῶν νεωτέρων βροχῶν διαττόντων ἀστέρων, τὰς ὁποίας οἱ ἀναγνώσται δύνανται νὰ ἴδωσιν εἰς στοιχειώδη βιβλία Κοσμογραφίας, καὶ τινὰς ἱστορικὰς τοιαύτας ἀρχαιοτάτας, λίαν διδακτικὰς διὰ τὸ ζήτημα τῆς σχέσεως τῆς ὑπαρχούσης μεταξὺ τῶν βροχῶν διαττόντων ἀστέρων καὶ τῶν κομητῶν, ἐξ ὧν προήλθον.

Ἐκ τίνος βαρυστημάντου πραγματείας τοῦ διαπρεποῦς Καθηγητοῦ τῆς Ἀστρονομίας κ. **Δημ. Αἰγινήτου**, διευθυντοῦ τοῦ Ἑθνικοῦ Ἀστεροσκοπείου, ἐρανιζόμεθα τὰ ἐξῆς ἐνδιαφέροντα διὰ τοὺς ἀναγνώστας τῆς «**Επιστημονικῆς Ἠχῶς**».

Ὁ Πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως Νικηφόρος, ἐξιστορῶν τὰ γεγονότα τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου Κοπρωνύμου (ἱστορία σύντομος ἀπὸ τῆς Μαυρικίου βασιλείας) ἀναφέρει τὴν πτῶσιν πλουσιωτάτης βροχῆς διαττόντων ἀστέρων, ἣτις ἤρξατο τὸ ἑσπέρας περὶ τὸ τέλος τοῦ λυκόφωτος καὶ διήρκεσε καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Δυστυχῶς ὁ ἱστορικὸς δὲν ὀρίζει τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν τῆς βροχῆς ταύτης, παρέχει δὲ μόνον τὴν πληροφορίαν ὅτι τὸ γεγονός ἐλαβε χώραν ὀλίγον μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς πόλεως Μιτυλήνης ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου Κοπρωνύμου.

Ὁ κ. **Αἰγινήτης**, μελετήσας ἐνδεῖξεις τινὰς τῶν χρονογράφων Θεοφάνους καὶ Κεδρινοῦ, συμπεραίνει, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ βροχὴ τῶν διαττόντων ἀστέρων ἐλαβε χώραν τὸ φθινόπωρον τοῦ ἔτους 752 μ. Χ. Ὁ χρονογράφος Θεοφάνης ἀναφέρει μίαν βροχὴν διαττόντων ἀστέρων, ὡσαύτως πλουσίαν, συμβῆσαν κατὰ τὴν βασιλείαν τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ κατὰ τὸ ἔτος τῆς περιφύμου στάσεως τοῦ Νίκα. Δυστυχῶς ὁ χρονογράφος δὲν μᾶς δίδει τὸν μῆνα, καθ' ὃν τὸ φαινόμενον παρατηρήθη· δίδει μόνον τὴν πληροφορίαν, ὅτι ἡ βροχὴ ἀρξαμένη τὴν ἑσπέραν διήρκεσε μέχρι τῆς αὐγῆς. Ἡ βροχὴ αὕτη συνέβη τῷ 532 μ. Χ.

Ὁ χρονογράφος Κεδρινὸς ἀναφέρει βροχὴν διαττόντων ἀστέρων πεσοῦσαν ὡσαύτως κατὰ τὴν βασιλείαν τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, ἣτις ἦτο ἐπίσης πλουσιωτάτη, διαρκέσασα ἀπ' ἑσπέρας μέχρι πρωΐας. Ἡ βροχὴ αὕτη ἐλαβε χώραν ἐν ἔτει 558 μ. Χ.

Ὁ χρονογράφος Θεοφάνης ἀναφέρει ἑτέραν βροχὴν ἀστέρων τὸσον ραγδαίαν, ὥστε ἐνόμιζε τις ὅτι ἐπράκειτο περὶ συν-

τελείας τοῦ αἵωνος τούτου. Ἡ βροχὴ αὕτη ἔπεσε κατὰ τὸ ἔτος 763 μ. Χ.

Μία βροχὴ μετεώρων, παρατηρηθεῖσα ὡσαύτως κατὰ μῆνα Μάρτιον, ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Κεδρινοῦ (Σύνοψις Ἱστοριῶν) ὡς πεσοῦσα κατὰ τὴν βασιλείαν τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου Κοπρωνύμου. Ἡ πτῶσις ἐγένετο κατὰ τὸ ἔτος 763 ἢ 764.

Ὁ φιλομαθὴς ἀναγνώστης δύναται περισσότερα νὰ ἴδῃ ἐν τῇ περισπουδᾷ τῇ πραγματεῖᾳ τοῦ διαπρεποῦς Ἑλλήνος ἀστρονόμου, δημοσιευθείσῃ εἰς τὰ Χρονικὰ τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῶν Ἀθηνῶν (τόμος II) καθὼς καὶ εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Γαλιλικῆς Ἀκαδημίας τῆς ἐπιστημῶν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΡΕΜΟΥΝΔΟΣ

ὑφηγητὴς τῶν μαθηματικῶν
ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ

Ὁ διαπρεπὴς ἡμῶν συνεργάτης

κ. **ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΚΑΡΔΑΜΑΤΗΣ**

ΙΑΤΡΟΣ

Ἀξιωματικὸς τῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων. — Μέλος τῆς ἐν Βαρκελώνῃ Ἱατρικῆς Ἀκαδημίας. — Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ πρὸς περιστολὴν τῶν ἐλωδῶν νόσου Συλλόγου καὶ μέλος πολλῶν ἑταιρειῶν.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΜΕΛΕΙΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΙΚΑΣΙΩΝ
ΔΟΡΕΑ

16.8-85
36207

ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ

ΔΗΛΩΣΙΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Κατά παράκλησιν πολλῶν ἐκ τῶν φιλομουσῶν συνδρομητριῶν μας, ἀπεφασίσαμεν νὰ ἰδρύσωμεν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς τεύχους **εἰδικὸν καλλιτεχνικὸν τμήμα**, προσλαβόντες πρὸς τοῦτο εἰδικοὺς συνεργάτας, διακεκριμένους τῆς χώρας ἡμῶν μουσικοδιδασκάλους.

Τὸ τμήμα τοῦτο τοῦ ἡμετέρου Περιδικοῦ θέλει παρακολουθεῖ τακτικώτατα πᾶσαν μουσικὴν ἐν τῇ πόλει μας· κίνησιν, ἐν εἰδικῇ δὲ στήλῃ, τῇ **Καλλιτεχνικῇ**, θέλει δημοσιεύει ἐπιστημονικῶς περὶ ταύτης τὰς κρίσεις τῆς.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Ἐπανειλημμένως ἤδη πολλὰι μητέρες ἐκ τῆς πρωτεύουσας καὶ τῶν ἑπαρχιῶν ἔγραψαν ἡμῖν, διερωτῶσαι τῶν μικρῶν αὐτῶν τέκνων τὴν ζωρὰν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν θερμότητιν παράκλησιν, ὅπως καθιερώσωμεν εἰδικὴν χάριν καὶ τούτων στήλην.

Ἐπιθυμοῦντες νὰ εὐχαριστήσωμεν καὶ τοὺς πολυπληθεῖς τούτους μικροσκοπικοὺς φημισοδίφας, τοὺς μετ' ἀξιεπαίνου φιλομαθείας παρακολουθοῦντας τὴ διάφορα τοῦ Περιδικοῦ ἡμῶν ἄρθρα, ἀπεφασίσαμεν νὰ προσβῶμεν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς τεύχους εἰς τὴν ἐπιζητηθεῖσαν ταύτην καινοτομίαν διὰ τῆς δημοσιεύσεως γρίφων, αἰνιγμάτων, τεργῶν καὶ εὐκόλων προβληματίων κλπ. κλπ. ἐν ἰδιαιτέρῃ στήλῃ, κληθησομένη **Παιδικῇ**.

Τὰ ὅλας πρωτότυπα, ὅσα ἐκαστοτε θὰ προτείνωνται εἰς λύσιν, δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι θέλουσι προκαλέσει ζωηρότατον τὸ ἐνδιαφέρον καὶ εὐγενεστάτην τὴν ἀμύλλαν πάντων τῶν νεαρῶν συνδρομητῶν μας, οἵτινες ἐν αὐτοῖς θέλουσιν εὖρεϊ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπιδείξωσι τὸ πνευματικὸν αὐτῶν ἄλγαντον, συνάμα δὲ νὰ δέξωνται καὶ καλλιεργήσωσι τὸν νοῦν τῶν.

Ἐκτὸς τῶν λύσεων, θὰ γίνωνται δεκταὶ πρὸς δημοσίευσιν καὶ διάφοροι ἀσκήσεις, προτεινόμεναι ὑπὸ τῶν μικρῶν συνδρομητῶν μας, ἀρκεῖ νὰ θεωρηθῶσι πρὸς τοῦτο κατάλληλοι.

Ἐκ τῆς Διευθύνσεως.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

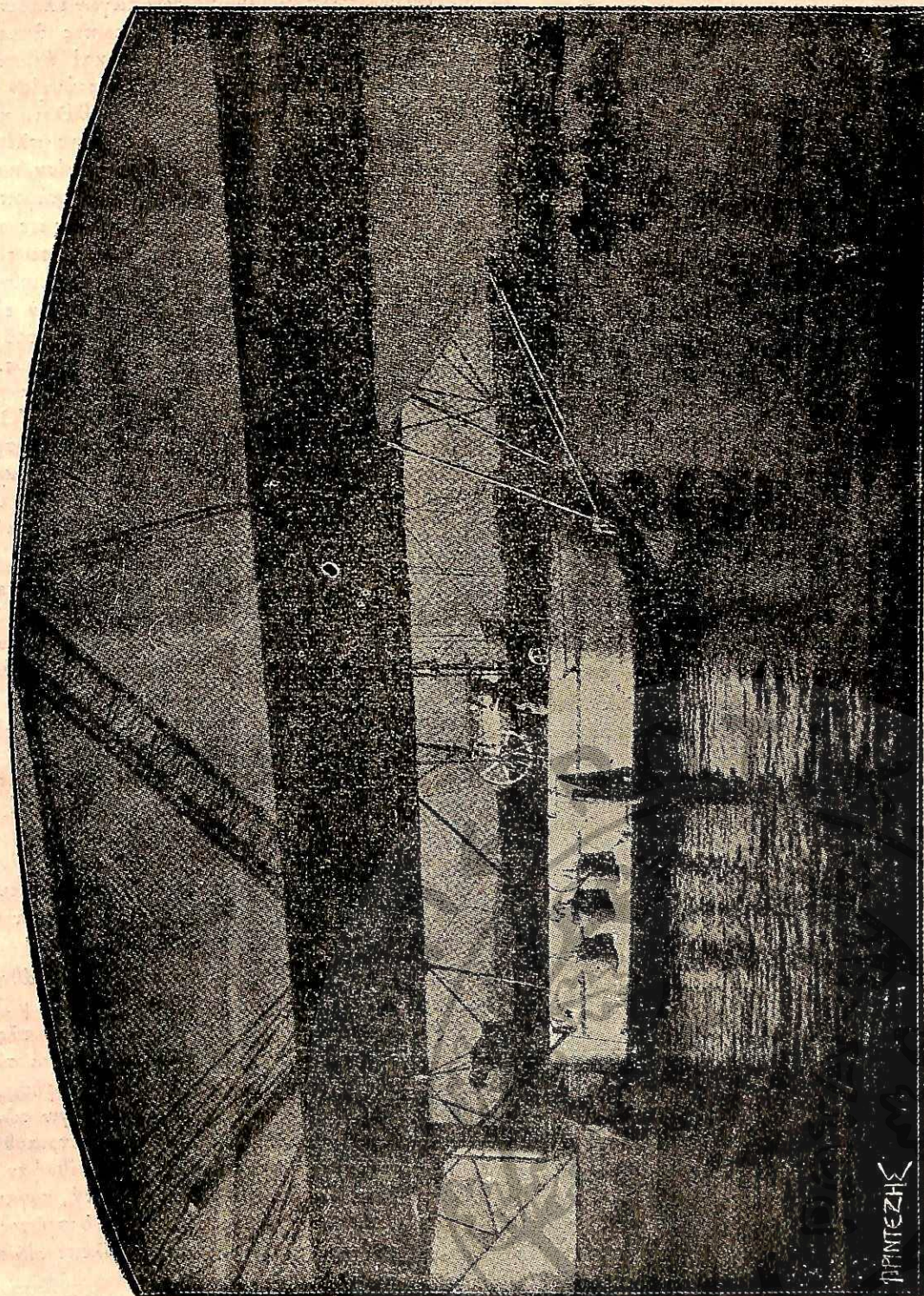
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΗΧΟΥΣ

Με ποικιλίαν ὕλης ἐκλεκτῆς, πλήρες ζωῆς καὶ χάριτος θὰ προβάλλῃ εἰς τὸν ὀρίζοντα τοῦ νέου ἔτους τὸ ἡμερολόγιον τῆς «**Επιστημονικῆς Ηχοῦς**», ἀναπόσπαστον παράρτημα τοῦ περιοδικοῦ μας.

Πλεῖστοι ἐπιστημονικαὶ μελέται τῶν κρατίστων παρ' ἡμῖν ἐπιστημόνων, ἐπαγωγὰ διηγήματα, ἐπιστημονικὰ περίεργα, καὶ ἄλλα, καὶ ἄλλα, θὰ παρελάσουν διὰ τῶν σελίδων τοῦ κομποῦ τομιδίου, τὸ ὁποῖον τὴν πρώτην τοῦ ἔτους θὰ ἴδῃ τὸ φῶς.

Φρονοῦντες, ὅτι τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο θὰ πληρώσῃ κε-νὸν ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ παρ' ἡμῖν χώρῃ, δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι θὰ τύχῃ λαμπρᾶς υποδοχῆς παρὰ τῶν κ.κ. συνδρομητῶν μας, καθὼς καὶ παρὰ παντὸς λογίου καὶ φιλομούσου.

Ἡ τιμὴ αὐτοῦ ὥρισθη εἰς δραχ. 1.

ΤΟ ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΝ ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΖΕΠΕΛΙΝ

Ἐτοιμὸν πρὸς ἀνύψωσιν ἐπὶ τῆς λίμνης Boden

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

(Ἐκ τῆς ΥΓΙΕΙΝΗΣ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Κ. ΣΑΒΒΑ).

(*) Ὅρα καὶ προηγ. τεύχος.

ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

ΕΙΣ ΧΕΙΜΩΝ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΑΓΟΥΣ

(Συνέχεια)

— Δέν θά ἀποθάνῃς, ἀπεκρίθη ὁ Πενελλάν, τώρα ὅτε ὅλοι οἱ ἰδιόκ σου εἶνε πλησίον σου!

Ἀναμφιβόλως ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ θά ἐμίσει παραπολύ τὸν Λουδοβίκον Κορνβοῦτον, διὰ νὰ μὴ τείνῃ κἄν πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα!

Ὁ Πέτρος Νουκέ δὲν ἐκρατεῖτο ἀπὸ τὴν χαρὰν του. Ἐνηγαλίζετο ὅλους. Ἐπειτα ἔρριψε ξύλα εἰς τὴν θερμάστραν, καὶ μετ' ὀλίγον ἡ καλύβη ἀπέκτησε θερμοκρασίαν ὑποφερτὴν.

Ἐκεῖ παρίσταντο ἀκόμη δύο πρόσωπα, τὰ ὁ ποῖα οὔτε ὁ Ἰωάννης Κορνβοῦτος, οὔτε ὁ Πενελλάν ἐγνώριζον.

Ἦσαν ὁ Τζόκκι καὶ ὁ Ἑρμιγγ, οἱ δύο ναῦται, οἵτινες μόνον ἐπέζων ἐκ τοῦ πληρώματος τοῦ Φρέρν.

«Φίλοι μου, λοιπὸν ἐσώθημεν! εἶπεν ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος, συνερχόμενος. Πατέρα μου!... Μαρία!... εἰς πόσους κινδύνους ἐξετέθητε πρὸς χάριν μου!...

— Δέν λυπούμεθα καθόλου διὰ τοῦτο, Λουδοβικέ μου, ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης Κορνβοῦτος. Τὸ βρικόκιόν σου, ἡ Τολμηρά, εἶνε ἀγκυροβολημένον στερεῶς ἐντὸς τῶν πάγων, εἰς ἀπόστασιν ἐξήκοντα λευγῶν ἀπ' ἐδῶ. Θὰ μεταβῶμεν πρὸς συνάντησιν τοῦ ὅλο μαζι.

— Ὅταν θά ἐπιστρέψῃ ὁ Κορτρούα, εἶπεν ὁ Πέτρος Νουκέ, θά χαρῇ ὑπερβολικὰ καὶ αὐτός.

Πένθιμος σιγὴ ἐπηκολούθησε τὴν σκέψιν ταύτην, καὶ ὁ Πενελλάν εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ καταστήσῃ γνωστὸν εἰς τὸν Πέτρον Νουκέ καὶ τὸν Λουδοβίκον Κορνβοῦτον τὸ οἰκτρὸν τέλος τοῦ συντρόφου των, τὸν ὁποῖον εἶχε θανατώσει τὸ ψῦχος.

«Φίλοι μου, εἶπε κατόπιν ὁ Πενελλάν, θά περιμείνωμεν ἐδῶ, ἕως ὅτου μετριασθῇ τὸ ψῦχος. Ἐχετε τροφὰς καὶ ξύλα;

— Ναί, θά καύσωμεν ὅ,τι ὑπολείπεται ἀπὸ τὸ Φρέρν.»

Τὸ Φρέρν εἶχε πράγματι παρασυρθῇ εἰς ἀπόστασιν τεσσαράκοντα μιλίων ἀπὸ τοῦ μέρους, ἐνθα διεχέμαζεν ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος. Ἐκεῖ δὲ συνετρίβη ὑπὸ τῶν πάγων, οἵτινες ἐπέπλεον τῆς τηκομένης χιόνος, ἐν ᾧ οἱ ναυαγοὶ παρεσύρθησαν μετὰ μέρους τῶν ναυαγίων, διὰ τῶν ὁποίων κατόπιν κατεσκεύασαν τὴν καλύβην των ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς ὀχθῆς τῆς νήσου Σάννον.

Οἱ ναυαγοὶ οὗτοι ἦσαν τότε πέντε τὸν ἀριθμόν,

ἦτοι ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος, ὁ Κορτρούα, ὁ Πέτρος Νουκέ, ὁ Τζόκκι καὶ ὁ Ἑρμιγγ. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἄλλους τοῦ νορβηγικοῦ πληρώματος, οὗτοι εἶχον καταποντισθῇ μετὰ τῆς λέμβου κατὰ τὴν στιγμήν τοῦ ναυαγίου.

Μόλις ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος εἶδεν ἑαυτὸν περικυκλωμένον πανταχόθεν ὑπὸ τῶν πάγων, ἔλαβεν ὅλα τὰ πρὸς διαχείμασιν μέτρα. Ἦτο ἄνθρωπος ἀποφασιστικός, μὲ μεγάλην δραστηριότητα καὶ ἀκατάβλητον θάρρος. Ἀλλὰ παρ' ὅλην τὴν καρτεροψυχίαν του, τὸ τρομερὸν ἐκεῖνο κλίμα τὸν εἶχε καταβάλλει, καὶ ὅταν ὁ πατήρ του τὸν ἐπανεῦρε, δὲν ἀνέμενε πλέον ἢ τὸν θάνατον. Ἀλλως τε, δὲν εἶχε νὰ παλαίσῃ κατὰ τῶν στοιχείων μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς δυστροπίας τῶν δύο νορβηγῶν ναυτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐν τούτοις εἰς αὐτὸν ὠφείλον τὴν ζωὴν των. Ἦσαν πράγματι φύσεως ἀγρίας, σχεδὸν ἀπρόσιτοι εἰς τὰ φυσικώτερα τῶν αἰσθημάτων. Διὰ τοῦτο ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος, ὅταν εὗρεν εὐκαιρίαν νὰ συνδιαλεχθῇ κατ' ἰδίαν μετὰ τοῦ Πενελλάν, τῷ συνέστησε νὰ δυσπιστῇ πρὸς αὐτούς. Ὁ δὲ Πενελλάν ἀφ' ἐτέρου κατέστησεν ὁμοίως γνωστὴν εἰς αὐτὸν τὴν διαγωγὴν τοῦ Ἀνδρέου Βάσιγγ. Ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος ἐδυσκολεύετο νὰ τὸ πιστεύσῃ, ἀλλ' ὁ Πενελλάν τῷ ἀπέδειξεν, ὅτι ἀπὸ τῆς ἐξαφανίσεώς του, ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ ἐφέρετο πάντοτε κατὰ τὸν τρόπον ἐμφαίνοντα ὅτι ἤθελε νὰ ἐξασφαλίσῃ δι' ἑαυτὸν τὴν χεῖρα τῆς νεάνιδος.

Ὅλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν διήλθον ἀναπαυόμενοι καὶ χαίροντες ἐπὶ τῇ διασώσει τῶν ναυαγῶν. Ὁ Φιντέλ Μιζὸν καὶ ὁ Πέτρος Νουκέ ἐφόνευσαν θαλάσσιά τινα πτηνὰ, πλησίον τῆς οἰκίας, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἄλλως τε δὲν ἔκριναν φρόνιμον νὰ ἀπομακρυνθῶσι. Ἡ νυκτὴ αὕτη τροφὴ καὶ τὸ πῦρ τὸ ὁποῖον ἐσπινθηροδόλει, ἐξωογόνησε καὶ τοὺς μᾶλλον ἐξησθενημένους. Καὶ αὐτοὶ ἀκόμη ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος ἤσθανετο αἰσθητὴν βελτίωσιν. Ἦτο ἡ πρώτη στιγμή τῆς χαρᾶς, τὴν ὁποίαν ἐδοκίμαζον οἱ γενναῖοι οὗτοι ἄνδρες. Διὰ τοῦτο ἐώρτασαν αὐτὴν μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἐντὸς τῆς ἀθλίας ἐκείνης καλύβης, εἰς ἀπόστασιν ἐξακοσίων λευγῶν ἐν μέσῳ τῶν βορείων θαλασσῶν, καὶ εἰς ψυχὸς τριάκοντα βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδέν!

Ἡ ταπεινὴ αὕτη θερμοκρασία παρετάθη μέχρι τοῦ τελευταίου τετάρτου τῆς σελήνης καὶ μόλις περὶ τὴν 17 Νοεμβρίου, ὁκτώ δηλ. ἡμέρας ἀπὸ τῆς συναντήσεώς των, ὁ Ἰωάννης Κορνβοῦτος καὶ οἱ σύντροφοί του ἐτόλμησαν νὰ σκεφθῶσι περὶ ἀναχωρήσεως. Δὲν εἶχον δὲ πλέον ὡς ὀδηγὸν εἰμὴ τὴν λάμψιν τῶν ἀστέρων, ἀλλὰ τοῦλάχιστον τὸ ψῦχος εἶχε μετριασθῇ.

Πρὶν ἐγκαταλείψωσι τὸ μέρος τοῦτο, ἔθαψαν πρῶτον τὸν πτωχὸν Κορτρούα. Πένθιμος τελετὴ, συγκινήσασα μεγάλως τοὺς συντρόφους του. Ἦτο ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν, ὅστις ποτὲ πλέον δὲν θά ἐπανεβλεπε τὴν πατρίδα του!

Ὁ Μιζὸν εἶχε κατασκευάσει διὰ τῶν σανίδων τῆς καλύβης εἶδος ἐλκυθροῦ, τὸ ὁποῖον προωρίσθη διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ζωοτροφῶν, καὶ τὸ ὁποῖον οἱ ναῦται ἔσυρον μὲ τὴν σειράν των. Ὁ Ἰωάννης Κορνβοῦτος διηύθυνε τὴν πορείαν διὰ τῶν μερῶν, δι' ὧν ἤδη

εἶχον διέλθει. Κατὰ δὲ τὴν ὥραν τῆς ἀναπαύσεως διωργάνουν τὰ τοῦ καταυλισμοῦ μετὰ μεγάλης ταχύτητος. Ὁ Ἰωάννης Κορνβοῦτος ἠλπίζεν, ὅτι θά ἐπανεύρισκε τὰς ἀποθήκας τῶν τροφῶν του, αἱ ὁποῖαι ἦσαν σχεδὸν ἀπαραίτητοι μετὰ τὴν προσθήκην τῶν τεσσάρων νέων προσώπων. Διὰ τοῦτο δὲ προσεπάθει νὰ μὴ ἀποκλίνῃ τῆς ὁδοῦ του.

Κατ' εὐτυχίαν, ἐπανεῦρε πάλιν τὸ ἐλκυθρόν του, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐξοκείλει πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου, ἐνθα τόσους εἶχον διατρέξει κινδύνους. Οἱ κύνες, ἀφοῦ κατέφαγον τοὺς ἱμάντας των, ἐπετίθησαν καὶ κατὰ τῶν ἐν τῷ ἐλκυθρῷ τροφῶν καὶ τοιουτοτρόπως ἤδυνήθησαν νὰ διατηρηθῶσιν ἕως τότε καὶ νὰ ὀδηγήσῃ τὴν ὁμάδα τῶν ναυαγῶν εἰς τὸ ἐλκυθρον, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου εὐρίσκετο ἀκόμη ἀρκετὴ ποσότης τροφῶν.

Ἡ μικρὰ συνοδεία ἐπανελάβε τὴν πορείαν τῆς πρὸς τὸν τόπον τῆς διαχειμάσεως. Οἱ κύνες ἐξεύχθησαν εἰς τὸ ἐλκυθρον καὶ οὐδὲν ἔκτακτον συνέβη κατὰ τὴν πορείαν. Παρατηρήθη μόνον ὅτι ὁ Ὡπίκ, ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ καὶ οἱ Νορβηγοὶ ἔμενον χωριστά, μὴ ἀναμιγνύομενοι μετὰ τῶν ἄλλων συντρόφων των· ἀλλὰ, χωρὶς νὰ τὸ ὑποπτεύσῃ, ἐπετηροῦντο ἐκ τοῦ πλησίον. Ἐν τούτοις, τὸ σπέρμα τοῦτο τῆς διχονοίας ἐνέβαλε πλέον ἢ ἀπαξ τὸν τρόπον εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Λουδοβίκου Κορνβοῦτου καὶ τοῦ Πενελλάν.

Περὶ τὴν 7ην Δεκεμβρίου, εἰκοσιν ἡμέρας μετὰ τὴν συνάντησιν των, ἀντίκρυσαν τὸν ὄρμον, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου διεχέμαζεν ἡ Τολμηρά. Ὅποια ὅμως ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς των, ὅταν εἶδον τὸ βρικόκιον εἰς ὕψος τεσσάρων μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἐπικαθήμενον ἐπὶ ὄγκου ἐκ πάγου! Ἐτρεξαν, ἀνησυχήσαντες πολὺ περὶ τῶν ἐν τῷ πλοίῳ συντρόφων των, ἀλλ' εὐτυχῶς ἐγένοντο μετ' ὀλίγον δεκτοὶ μετὰ κραυγῶν χαρᾶς ὑπὸ τοῦ Γκερβίκ, Τορκουέτου καὶ Γραντλέν. Καὶ οἱ τρεῖς εἶχον καλῶς εἰς τὴν υἰεῖαν των, ἂν καὶ εἶχον διατρέξει καὶ οὗτοι μεγάλους κινδύνους.

Ἡ θύελλα εἶχε γίγαι ἐπαισθητὴ καθ' ὅλην τὴν πολικὴν θάλασσαν. Οἱ πάγοι εἶχον θραυσθῇ καὶ μετατοπισθῇ, καὶ ὀλισθαίνοντες οἱ μὲν ἐπὶ τῶν δέ, εἶχον καταλάβει τὴν κοίτην, ἐντὸς τῆς ὁποίας εὐρίσκετο τὸ πλοῖον. Ἐπειδὴ δὲ τὸ εἰδικὸν βάρος των ἔτεινε νὰ τοὺς ἀνυψώσῃ ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος, εἶχον ἀποκτήσει δύναμιν ἀνυπολόγιστον, τοιουτοτρόπως δὲ τὸ βρικόκιον εὐρέθη αἰφνιδίως ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς θαλάσσης.

Αἱ πρῶται στιγμαὶ τῆς ἐπανάδου των ἀφιερώθησαν εἰς τὴν χαρὰν τῆς διασώσεώς των. Οἱ ἐκδρομεῖς ἔχαιρον πολὺ ἐπανευρόντες τὰ πάντα ἐν καλῇ καταστάσει, τοῦθ' ὅπερ ἐξησφάλιζεν αὐτοῖς χειμῶνα δοιὺν μὲν ἀναμφιβόλως, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὑποφερτόν. Ἐκ τῆς ἀνυψώσεως ταύτης τὸ πλοῖον οὐδένα εἶχεν ὑποστῇ κλονισμόν, ἀλλὰ παρέμενε στερεὸν ὡς καὶ πρότερον. Ὅταν δὲ θά ἤρχετο ἡ ἐποχὴ τῆς τήξεως τῶν χιόνων, δὲν θά εἶχον ἢ νὰ ὠθήσωσιν αὐτό, ὅπως ὀλισθήσῃ ἐπὶ κεκλιμένου ἐπιπέδου, ἐν ἄλλοις λόγοις νὰ τὸ καθελκύσωσιν εἰς τὴν θάλασσαν, ἥτις θά ἀπηλευθεροῦτο πλέον τῶν πάγων.

Ἀλλὰ νέον δυστύχημα ἔκαμε τὸ πρόσωπον τοῦ

Ἰωάννου Κορνβοῦτου καὶ τῶν συντρόφων του νὰ σκυθρωπάσῃ. Κατὰ τὴν τρομερὰν καταιγίδα, ἡ ἐκ χιόνος ἀποθήκη, ἡ κατεσκευασμένη ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, εἶχε καθ' ὁλοκληρίαν συντριβῇ, αἱ δὲ τροφαί, τὰς ὁποίας ἐμπεριείχε, εἶχον διασκορπισθῇ, οὕτως ὥστε δὲν ἠδυνήθησαν νὰ διασώσωσιν οὐδὲ τὸ ἡμισυ τούτων! Μόλις ἐγνώσθη τὸ δυστύχημα τοῦτο, ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος ἐπεσκέφθησαν τὸ κύτος καὶ τὴν ἀποθήκην τῶν τροφῶν τοῦ πληρώματος τοῦ βρικίου, διὰ νὰ βεβαιωθῶσιν ἐὰν αἱ ὑπολειφθεῖσαι τροφαὶ θά ἐπῆρχουν.

Ἡ τήξις τῶν πάγων δὲν θά ἐπῆρχετο πρὸ τοῦ μηνὸς Μαΐου, ἐπομένως καὶ τὸ βρικόκιον δὲν θά ἠδύνατο πρὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν ὄρμον τῆς διαχειμάσεως. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ διέλθῃσιν πέντε χειμερινοὺς μῆνας ἐν τῷ μέσῳ τῶν πάγων, κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὁποίων ἐπρεπε νὰ διατρέφονται δεκατέσσαρα πρόσωπα! Κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμούς, ὁ Ἰωάννης Κορνβοῦτος εἶδεν, ὅτι διὰ νὰ ἐπαρκέσωσιν αἱ τροφαὶ μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναχωρήσεως, ἔπρεπε νὰ λαμβάνῃ ἕκαστος τὸ ἡμισυ τῆς ἀρχικῆς μερίδος. Τὸ κυνήγιον λοιπὸν καθίστατο ἀπαραίτητον πρὸς προμήθειαν τροφῆς ἐν μεγαλειτέρᾳ ποσότητι. Ἐκ φόβου δὲ μήπως ὑποστῶσι καὶ πάλιν τὸ δυστύχημα τῆς ἀπωλείας τῶν τροφῶν, ἀπεφασίσθη νὰ μὴ ἐναποθέτωσι πλέον τοιαύτας ἐντὸς τῆς γῆς. Τὰ πάντα λοιπὸν ἔμειναν ἐπὶ τοῦ βρικίου, πρὸς τοὺτοις δ' ἐτοποθετήθησαν καὶ κλίνας ἐντὸς τοῦ κοινοῦ διαμερίσματος τῶν ναυτῶν, διὰ τοὺς νηλιδας. Ὁ Τορκουέτος, ὁ Γκερβίκ καὶ ὁ Γκραντλέν, κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν συντρόφων των, εἶχεν κατασκευάσει ἐντὸς τοῦ πάγου κλίμακα, διὰ τῆς ὁποίας ἀνῆρχοντο εὐκόλως ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ πλοίου.

XIII

ΟΙ ΔΥΟ ΑΝΤΙΖΗΛΟΙ

Ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ εἶχε συνδεθῇ διὰ στενῆς φιλίας μετὰ τῶν δύο νορβηγῶν ναυτῶν. Ἐπίσης καὶ ὁ Ὡπίκ ἀπετέλει μέρος τῆς συντροφίας των, ἥτις ἐν γένει ἔμενε χωριστά, ἀποδοκιμάζουσα ἀναφανδὸν πάντα τὰ λαμβανόμενα γὰρ μέτρα. Ἀλλ' ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ πατήρ του εἶχεν ἀναθέσει τὴν διοίκησιν τοῦ βρικίου, γενόμενος πάλιν κύριος τοῦ πλοίου, δὲν ἐνόει νὰ ἀκούσῃ ἀντίρρησης, καὶ παρὰ τὰς προτροπὰς τῆς Μαρίας, ἥτις τὸν παρεκάλει νὰ φέρηται ἡπίως, ἔδωκε νὰ ἐγγυήσωσιν, ὅτι ἐπεθύμει νὰ τὸν ὑπακούωσι κατὰ πάντα.

Ἐν τούτοις, οἱ δύο Νορβηγοὶ κατώρθωσαν μετὰ δύο ἡμέρας νὰ ἀφαιρέσωσιν ἐν κιβώτιον περιέχον ἀλίπαστον κρέας. Ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος ἀπήτησε νὰ τῷ ἀποδοθῇ τοῦτο πάραυτα, ἀλλ' ὁ Ὡπίκ ἔλαβε τὸ μέρος των καὶ μάλιστα ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ ἠκούσθη λέγων, ὅτι τὰ μέτρα τὰ ἀφορῶντα τὸ ζήτημα τῆς τροφῆς δὲν ἠδύναντο νὰ ἰσχύσωσιν ἐπὶ περισσώτερον χρόνον.

Δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ καταστήσῃσι γνωστὸν εἰς τοὺς ἀθλίους τούτους, ὅτι τοῦτο ἐγίνετο πρὸς τὸ κοινὸν συμ-

φέρον, διότι τὸ ἐγνώριζον κάλλιστα, ἐζήτουν δὲ μόνον πρόφασιν διὰ νὰ στασιάζωσιν. Ὁ Πενελλάν προυχώρησε πρὸς τοὺς δύο Νορθηγούς, οἵτινες ἐσυραν τὰς μαχαίρας των· ἀλλὰ βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Μιζόν καὶ τοῦ Τορκουέτου, κατώρθωσε νὰ τοὺς ἀφοπλίσῃ καὶ νὰ λάβῃ ὀπίσω τὸ κιβώτιον μὲ τὸ ἀλίπαστον κρέας. Ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ καὶ ὁ Ὠπίκ, βλέποντες ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἐστρέφετο κατ' αὐτῶν, δὲν ἀνμείχθησαν ποσῶς. Ἐν τούτοις, ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος, λαβὼν τὸν ὑποπλοίαρχον κατὰ μέρος, τῷ εἶπεν:

«Ἀνδρέα Βάσιγγ, εἶσαι εἰς ἄθλιος! Γνωρίζω ὅλην τὴν διαγωγὴν σου, καθὼς καὶ ποῦ τείνουσιν αἱ σκευωρίαι σου! Ἀλλ' ἡ σωτηρία τοῦ πληρώματος εἶνε ἀνατεθειμένη εἰς ἐμέ, καὶ ἐὰν κανεὶς ἀπὸ σῆς σκέπτηται νὰ ἐπιβουλεύῃ αὐτήν, θὰ τὸν φονεύσω μὲ τὴν ἰδίαν μου χεῖρα!

— Λουδοβίκε Κορνβοῦτε, ἀπεκρίθη μετὰ περισσῆς ἰταμότητος ὁ ὑποπλοίαρχος, ἔχεις δικαίωμα νὰ κάμῃς χρῆσιν τῆς ἐξουσίας σου, ἀλλὰ λάβε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἱεραρχία δὲν ὑφίσταται πλέον ἐδῶ, καὶ ὅτι νόμος εἶνε μόνον τὸ δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου!

Ἡ νεάνις, ἡ ὁποία δὲν εἶχε μέχρι τοῦδε τρομάξει ἐνώπιον τῶσαν κινδύνων τῶν πολικῶν θαλασσῶν, κατείχετο ἤδη ὑπὸ μεγάλου φόβου ἕνεκα τοῦ μίσους τούτου, τοῦ ὁποίου αἰτία ἦτο αὐτή, καὶ μετὰ πολλῆς δυσκολίας ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος κατώρθωσε νὰ τὴν καθυποχάσῃ.

Ἐν τούτοις, παρὰ τὴν ἐπιταθεῖσαν ψυχρότητα, ἐξηκολούθουν κατὰ τὴν συνήθη ὥραν νὰ τρώωσιν ὅλοι ὁμοῦ. Διὰ τοῦ κυνηγίου ἐπρομηθεύθησαν ἀκόμη λιπαρόχηνάς τινες καὶ λευκοὺς λαγωούς, ἀλλὰ, μετὰ τοῦ δριμέως ψύχους τὸ ὁποῖον ἐπῆρχετο, καὶ ἡ πηγὴ αὕτη ἐμελλε μετ' οὐ πολὺν ἄσκειν. Τὴν 9 Δεκεμβρίου, κατὰ τὸ ἡλιοστάσιον, ἤρχισε τὸ δριμύ ψῦχος, τὸ δὲ θερμόμετρον κατῆλθε τριάκοντα πέντε βαθμούς ὑπὸ τὸ μηδέν! Οἱ διαχειμαζόντες ἡσθάνθησαν πόνους εἰς τὰ ὦτα, τὴν ῥίνα καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ ἄκρα τοῦ σώματος· κατελήθησαν δὲ καὶ ὑπὸ νάρκης μετὰ κεφαλαλγίας, καὶ ἡ ἀναπνοὴ των καθίστατο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον δυσκολωτέρα.

Ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ εὐρισκόμενοι, δὲν εἶχον

πλέον τὴν δύναμιν νὰ ἐξέλθωσιν εἰς κυνήγιον ἢ καὶ νὰ κινηθῶσι κἄν, ἀλλὰ παρέμενον συμμαζεμένοι περὶ τὴν θερμάστραν, ἥτις παρέιχεν εἰς αὐτοὺς ἀνεπαρκῆ θερμότητα. Μόλις δ' ἀπεμακρύνοντο ὀλίγον, ἡσθάνοντο ἀμέσως νὰ παγῶνι ἀποτόμως τὸ αἷμα των.

Ὁ Ἰωάννης Κορνβοῦτος ἡσθάνθη τὴν κατάστασιν τῆς υγείας του ἐπιδεινουμένην καὶ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ διαμέρισμά του. Συμπτώματα στομακάκης ἐξεδηλώθησαν παρ' αὐτῷ, αἱ δὲ κνημαὶ του ἐκαλύφθησαν ὑπὸ ὑπολεύκων κηλίδων. Εὐτυχῶς ἡ νεάνις εἶχε καλῶς εἰς τὴν υγείαν της καὶ δὲ ἔπαυε

περιποιουμένη τοὺς ἀσθενεῖς μετ' ἀφοσιώσεως ἀδελφῆς τοῦ ἐλεύους. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὅλοι οἱ γενναῖοι οὗτοι θαλασσινοὶ τὴν νύλῳγον ἐκ βάθους καρδίας.

Ἡ πρώτη Ἰανουαρίου ὑπῆρξε μία τῶν θλιβερωτέρων ἡμερῶν τῆς διαχειμασεως. Ὁ ἄνεμος ἦτο σφοδρὸς καὶ τὸ ψῦχος ἀνυπόφορον. Ἐὰν ἐξήρχοντο, ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ παγώσωσιν. Οἱ τολμηρότεροι περιωρίζοντο περιδιαβάζοντες ἐπὶ τῆς γεφύρας, ἥτις προεφυλάσσετο ὑπὸ τῆς σκηνῆς. Ὁ Ἰωάννης Κορνβοῦτος, ὁ Γκερβίκ καὶ ὁ Γκραντλέν δὲν ἄφηνον τὴν κλίνην των. Οἱ δύο Νορθηγοί, ὁ Ὠπίκ καὶ ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ, τῶν ὁποίων ἡ υγεία διετηρεῖτο εἰς καλὴν κατάστασιν, ἔριπτον βλέμματα ἄγρια ἐπὶ τῶν συντρόφων των, τοὺς διπολοὺς ἐβλεπον ὁλονὲν ἐξαντλουμένους.

Ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος ἔφερε τὸν Πενελλάν ἐπὶ τῆς γεφύρας καὶ

τὸν ἠρώτησε ποῦ ἦσαν αἱ καύσιμοι ὕλαι.

«Ὁ ἄνθραξ ἐξηντλήθη πρὸ πολλοῦ, ἀπεκρίθη ὁ Πενελλάν, καὶ τώρα θὰ καύσωμεν τὰ τελευταῖα τεμάχια τῶν ξύλων μας.

— Ἐὰν δὲν κατορθώσωμεν νὰ καταπολεμήσωμεν τὸ ψῦχος τοῦτο, εἴμεθα χαμένοι!

— Μὰς μένει ἐν μέσῳ ἀκόμη, ὑπέλαβεν ὁ Πενελλάν, νὰ καύσωμεν ὅ,τι δυνάμεθα ἐκ τοῦ βρικίου, ἀπὸ τοῦ αἰωροθεσίου μέχρι τῆς ἰσάλου γραμμῆς καὶ μάλιστα, ἐν ἀνάγκῃ, δυνάμεθα νὰ τὸ διαλύσωμεν ἐξ ὀλοκλήρου καὶ νὰ κατασκευάσωμεν κατόπιν ἄλλο μικρότερον.

— Τοῦτο θὰ γίνῃ ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ, ἀπεκρίθη ὁ

Ἡ Μαρία ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς κλίνης, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐψυχορράγει ὁ γέρον Ἰωάννης Κορνβοῦτος.

Λουδοβίκος Κορνβοῦτος, καὶ θὰ ἔχωμεν καιρὸν πάντοτε νὰ τὸ θέσωμεν εἰς ἐφαρμογὴν, ὅταν οἱ ἄνθρωποι μας ἀναλάβωσι, διότι, προσέθηκε χαμηλοφώνως, αἱ δυνάμεις μας ἐξασθενοῦν, ἐνῶ αἱ τοῦ ἐχθροῦ φαίνονται αὐξανόμεναι, τὸ ὁποῖον μάλιστα εἶνε ἀρκετὰ παράδοξον.

— Τοῦτο εἶνε ἀληθές, ὑπέλαβεν ὁ Πενελλάν, καὶ ἐὰν δὲν ἐλαμβάνομεν τὴν πρόνοιαν νὰ ἐπαγρυπνώμεν νύκτα καὶ ἡμέραν, δὲν γνωρίζω τί θὰ μᾶς συνέβαινεν.

— Ἀς λάβωμεν τοὺς πελέκεις μας εἶπεν ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος, καὶ ἂς κόψωμεν ἐκ τοῦ πλοίου τὰ ἀναγκαιούτα εἰς ἡμᾶς ξύλα.

Παρὰ τὸ δριμύ ψῦχος, ἀνέβησαν καὶ οἱ δύο ἐπὶ τῶν αἰωροθεσιῶν τῆς πύρας καὶ ἀπέκοψαν ὅλην τὴν ξυλείαν, ὅση δὲν ἦτο ἀπολύτως χρήσιμος διὰ τὸ πλοῖον.

Κατόπιν δὲ ἐπαυθῆσαν, κομίζοντες τὴν νέαν ταύτην προμήθειαν. Ἡ θερμάστρα ἐπληρώθη ἐκ νέου καὶ παρέμεινεν εἰς ναύτης ὡς φύλαξ, διὰ νὰ διατηρῇ αὐτὴν ἀνημμένην.

Ἐν τούτοις, ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος καὶ οἱ φίλοι του εὐρέθησαν μετ' ὀλίγον εἰς πολὺ δυσχερῆ θέσιν, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐμπιστευθῶσι καμμίαν ἐργασίαν εἰς τοὺς ἐχθροὺς των. Ἐπιβεβαρυνόμενοι δὲ δι' ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν, ἡσθάνθησαν μετ' ὀλίγον τὰς δυνάμεις των ἐξαντλουμένας. Ἡ στομακάκη ἐξεδηλώθη πρῶτον ἐπὶ τοῦ Ἰωάννου Κορνβοῦτου, ὁ ὁποῖος ὑπέφερε φρικτοὺς πόνους. Ἐπίσης δὲ ἤρχισαν νὰ προσβάλλωνται ὁ Γκερβίκ καὶ ὁ Γκραντλέν, ἐὰν δὲ δὲν ὑπῆρχεν ὁ χυμὸς τῶν λεμονίων, ἐκ τοῦ ὁποίου εἶχον προμηθευθῇ μεγάλην ποσότητα, οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ταχέως θὰ ὑπέκυπτον εἰς τὰς ἀλγηδῶνας των. Διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἐφείδοντο τοῦ ἐξόχου τούτου φαρμάκου.

Ἀλλὰ μίαν ἡμέραν, τὴν 15 Ἰανουαρίου, κατὰ βᾶς ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος εἰς τὴν ἀποθήκην, διὰ νὰ ἀνανεώσῃ τὴν προμήθειαν τοῦ χυμοῦ, ἀπέμεινεν ἐκπληκτος, βλέπων ὅτι τὰ βαρέλια ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐμπεριείχετο οὗτος, εἶχον ἐξαφανισθῇ. Ἀνῆλθε ταχέως καὶ ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸν Πενελλάν τὸ νέον τοῦτο ἀτύχημα. Εἶχε διαπραχθῇ κλοπὴ, οἱ δράσται δ' αὐτῆς ἐμάντευοντο ευκόλως. Τότε ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος ἐνόησε διατὶ ἡ υγεία τῶν ἐχθρῶν του διετηρεῖτο εἰς τόσῳ καλὴν κατάστασιν, ἐνῶ οἱ φίλοι του δὲν εἶχον πλέον τὴν δύναμιν νὰ ἀποσπᾶσιν παρ' ἐκείνων τὰς προμηθείας ταύτας, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξηρτάτο αὐτὴ ἡ ζωὴ των, καὶ διὰ πρώτην ἤδη φοράν ἐβυθίσθη εἰς στυγνὴν ἀπελπισίαν.

XIV

ΑΜΗΧΑΝΙΑ

Τὴν 20 Ἰανουαρίου, οἱ πλεῖστοι τῶν δυστυχῶν τούτων δὲν εἶχον πλέον τὴν δύναμιν νὰ ἐγερθῶσι τῆς κλίνης. Ἐκαστος ἐξ αὐτῶν ἐκτὸς τῶν μαλλίνων σκευασμάτων του εἶχε καὶ ἐν δέρμα βουβάλου, τὸ ὁποῖον τὸν ἐπροσπάτευσεν ἀπὸ τοῦ ψύχους· ἀλλὰ μόλις ἐδοκίμαζε νὰ ἐξαγάγῃ τὸν βραχίονα ἐκτὸς τοῦ σκεύους, ἡσθάνετο τοιοῦτους πόνους, ὥστε πάραυτα ἐσπευδε πάλιν νὰ καλυφθῇ.

Ἐν τούτοις, μόλις ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος ἤνυψε

τὴν θερμάστραν, ὁ Πενελλάν, ὁ Μιζόν καὶ ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ ἡγέρθησαν ἐκ τῆς κλίνης των καὶ ἦλθον νὰ καθήσωσι πλησίον τῆς πυρᾶς. Ὁ Πενελλάν προητοίμασε καφὲν θερμότατον, ὅστις ἀπέδωκε δυνάμιν τινα εἰς αὐτούς. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποτοῦ προσέφερεν ἐπίσης καὶ εἰς τὴν Μαρίαν, ἥτις ἔλαβε μέρος εἰς τὸ γεῦμά των.

Ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην τοῦ πατρὸς του, τοῦ ὁποίου αἱ κνημαὶ εἶχον ἐξασθενήσει τόσον ὑπὸ τῆς νόσου, ὥστε νὰ μὴ δύνανται πλέον νὰ κρατήσωσι τὸ σῶμά του. Ὁ γέρον θαλασσινὸς ἐψιθύριζε λέξεις διακεκομμένας, αἵτινες ἐσπάρασον τὴν καρδίαν τοῦ υἱοῦ του:

«Λουδοβίκε... εἶλεγε, θὰ ἀποθάνω... ὦ, πόσον ὑποφέρω... Σῶσέ με!..»

Ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος ἔλαβεν δριστηκὴν ἀπόφασιν. Ἦλθε πρὸς τὸν ὑποπλοίαρχον καὶ τῷ εἶπε, μόλις συγκρατούμενος:

«Γνωρίζεις ποῦ εἶνε τὰ λεμόνια, Βάσιγγ;»

— Εἰς τὴν ἀποθήκην, ὑποθέτω, ἀπεκρίθη ὁ ὑποπλοίαρχος, χωρὶς νὰ μετακινήθῃ.

— Γνωρίζεις καλῶς, ὅτι δὲν εὐρίσκονται πλέον ἐκεῖ, ἀφ' οὗ τὰ ἐκλεψες!

— Εἶσαι ὁ ἀρχηγός, Λουδοβίκε Κορνβοῦτε, ἀπεκρίθη εἰρωνικῶς ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ, καὶ σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ λέγῃς καὶ νὰ κάμῃς ὅ,τι θέλεις.

— Σὲ ἱκετεύω, Βάσιγγ! ὁ πατήρ μου ἀποθνήσκει. Δύνασαι νὰ τὸν σώσῃς. Ἀποχρίσου!..

— Δὲν ἔχω τίποτε νὰ ἀποκριθῶ! ἀπήντησεν ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ.

— Ἀθλίε! ἀνέκραξεν ὁ Πενελλάν, ριπτόμενος κατὰ τοῦ ὑποπλοίαρχου μὲ τὴν μάχαιραν εἰς τὴν χεῖρα.

— Πρὸς ἐμέ, φίλοι μου! ἀνέκραξεν ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ, ὀπισθοχωρῶν.

Ὁ Ὠπίκ καὶ οἱ δύο Νορθηγοὶ ναῦται ἐπῆδησαν ἐκ τῆς κλίνης των κάτω καὶ ἐτάχθησαν ὀπισθέν του. Ὁ Μιζόν, ὁ Τορκουέτος, ὁ Πενελλάν καὶ ὁ Λουδοβίκος προητοίμασθησαν πρὸς ἄμυναν. Ὁ Πέτρος Νουκὲ καὶ ὁ Γκραντλέν, καίπερ ἀλγούντες πολὺ, ἡγέρθησαν ἐν τούτοις διὰ νὰ βοηθήσωσιν.

«Εἰσθε ἀκόμη πολὺ ἰσχυροὶ δι' ἡμᾶς! εἶπε τότε ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ. Καὶ δὲν ἐννοοῦμεν νὰ συμπλακώμεν μαζί σας, προτοῦ ἐξασφαλίσωμεν τὴν νίκην!»

Οἱ θαλασσινοὶ ἦσαν τόσον ἐξησθενημένοι, ὥστε δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τῶν ἀθλίων τούτων, διότι κατενόουν, ὅτι ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας θὰ ἦσαν χαμένοι.

«Ἀνδρέα Βάσιγγ, εἶπεν ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος διὰ φωνῆς παλλομένης, ἐὰν ὁ πατήρ μου ἀποθάνῃ, θὰ εἶσαι σὺ ἡ αἰτία, καὶ θὰ σὲ φονεύσω ὡς σκύλιν!»

Ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ καὶ οἱ συνένοχοί του ἀπεσύρθησαν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ διαμερίσματος, χωρὶς νὰ δώσωσι καμμίαν ἀπάντησιν.

Ἐδέησε τότε νὰ ἀνανεώσωσι τὴν προμήθειαν τῶν ξύλων, καὶ διὰ τοῦτο, παρὰ τὸ ἐπικρατοῦν ψῦχος, ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος ἀνῆλθεν ἐπὶ τῆς γεφύρας καὶ ἤρχισε νὰ κόπῃ μέρος τῶν αἰωροθεσιῶν τοῦ βρικίου· ἀλ-

λά μετά παρέλευσιν ενός τετάρτου της ώρας ήναγκάσθη να επιστρέψῃ πάλιν ἐντός, διότι ἐκινδύνευε νὰ κατακερυνωθῇ ὑπὸ τοῦ ψύχους. Ἐν παρόδῳ δὲ ῥίψας βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἔξω ἐκτεθειμένου θερμομέτρου, εἶδε τὸν ὑδράργυρον παγωμένον. Τὸ ψύχος λοιπὸν εἶχεν ὑπερβῇ τοὺς 42 βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδέν! Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο ξηρὰ καὶ διχυρῆς, καὶ ὁ ἄνεμος ἔπνεεν ἐκ βορρᾶ.

Τὴν 26 ὁ ἄνεμος μετεβλήθη γενόμενος βορειοανατολικός, καὶ τὸ θερμομετρὸν εἰδείκνυν ἐξω 35 βαθμοὺς. Ὁ Ἰωάννης Κορνβοῦτος εὐρίσκειτο εἰς ἀγωνίαν, ὃ δὲ υἱὸς τοῦ μάτην ἐζήτει βάλσαμόν τι διὰ τὰς ὀδύνας τοῦ. Ἐν τούτοις κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ἐπιπεσὼν αἰφνιδίως κατὰ τοῦ Ἀνδρέου Βάσιγγ, κατάρθωσε νὰ ἀποσπάσῃ παρ' αὐτοῦ ἐν λεμονίον, ἐν ᾧ οὗτος ἡτοιμάζετο νὰ τὸ ἀπομυζήσῃ. Ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ δὲν ἔκαμε οὔτε ἐν κίνημα, διὰ νὰ τὸ ἀνακτήσῃ· ἐφαίνετο ἀναμένων τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν, ὅπως πραγματοποιήσῃ τοὺς μυσαροὺς του σκοποὺς.

Ὁ χυμὸς τοῦ λεμονίου ἀπέδωκε δυνάμιν τινα εἰς τὸν Ἰωάννην Κορνβοῦτον, ἀλλ' ἦτο ἐπ' ἀνάγκης νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ φάρμακον τοῦτο. Τότε ἡ νεάνις ἦλθε γονυπετὴς νὰ παρακαλέσῃ πρὸς τοῦτο τὸν Ἀνδρέαν Βάσιγγ, ἀλλ' οὗτος οὐδεμίαν τὴν ἡζύωσεν ἀπαντήσεως, ὃ δὲ Πενελλὰν ἤκουσε μετ' ὀλίγον τὸν ἄθλιον τοῦτον λέγοντα εἰς τοὺς συντρόφους του:

«Ὁ γέρων εἶνε ἐτοιμὸς θάνατος! Ὁ Γκερβίλ, ὁ Γκραντλὲν καὶ ὁ Πέτρος Νουκέ δὲν ἀξίζουσιν περισσότερον. Οἱ ἄλλοι ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν χάνουν τὰς δυνάμεις των. Πλησιάζει λοιπὸν ἡ στιγμή, καθ' ἣν ἡ ζωὴ των θὰ μὲν ἀνήκῃ!»

Ἐνεκα τούτου λοιπὸν ἀπεφασίσθη ἀμέσως μετὰξὺ τοῦ Λουδοβίκου Κορνβοῦτου καὶ τῶν συντρόφων του νὰ μὴ βραδύνωσι πλέον, ἀλλὰ νὰ ἐπωφεληθῶσι τῶν ὀλίγων δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι τοῖς ὑπέλειποντο. Ἀπεφασίσαν ὅθεν νὰ ἐπιτεθῶσι τὴν ἐπομένῃν νύκτα καὶ νὰ φονεύσωσι τοὺς ἀθλίους τούτους, διὰ νὰ μὴ φονευθῶσιν αὐτοὶ ὑπ' αὐτῶν. Ἐν τῷ μετὰξὺ ἡ θερμοκρασία εἶχεν ἀνέλθει ὀλίγον, καὶ ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος ἐρριφικινδύνευσε νὰ ἐξέλθῃ μετὰ τοῦ ὅπλου του, διὰ νὰ φέρῃ ὀλίγον κυνήγιον.

Ἀπεμακρύνθη τοῦ πλοίου περὶ τὰ τρία μίλλια, ἀλλ' ἀπατῶμενος ὑπὸ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ κατοπτρισμοῦ καὶ τῆς διαθλάσεως, ἀπεμακρύνθη περισσότερον ἢ ὅσον ἔπρεπε. Τούτο δὲν ἦτο φρόνιμον, διότι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐφαίνοντο πρόσφατα ἔχνη ἀγρίων θηρίων. Ἐν τούτοις ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπιστρέψῃ χωρὶς νὰ φέρῃ εἰς τοὺς φίλους του νοπὸν τι κρέας καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του· ἀλλ' ἤδη ἠσθάνετο ἰδιαίτερόν τι αἶσθημα, τὸ ὁποῖον τοῦ ἐτάρασσε τὸν νοῦν. Ἦτο ὁ καλούμενος «ἰλιγγος τοῦ λευκοῦ». Πράγματι, ἡ ἀνάγκαις τῶν ἐκ πάγου λοφίσκων καὶ τῆς πεδιᾶδος τὸν ἐκυρίευσεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν τῷ ἐφαίνετο ὅτι τὸ χρῶμα τοῦτο τὸν διέπερα, καὶ τῷ ἐπροξένει ναυτίαν ἀκαταμάχητον. Ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ἦτο ὑγρὸς, τὸ βλέμμα τοῦ ἀπλανές. Ἐπίστευσεν ὅτι θὰ παρεφρόνει συνεπείᾳ τῆς ἀτελεστάτου λευκότητος.

Χωρὶς νὰ δώσῃ προσοχὴν εἰς τὸ τρομερὸν τοῦτο ἀπο-

τέλεσμα, ἐξηκολούθησε τὴν πορείαν του καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ συναντήσῃ ἕνα λιπαρόχηνα, τὸν ὁποῖον κατεδίωξε μετὰ μανίας. Τὸ πτηνὸν ἔπεσε μετ' ὀλίγον, ἐνῷ δὲ ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος ἔσπευδε νὰ τὸ συλλάβῃ, πηδῆσας ἀπὸ τινος ὑψώματος πάγου ἐπὶ τῆς πιδιάδος, ἔπεσε βαρὺς, διότι εἶχε κάμει πῆδημα δέκα ποδῶν, ἐνῷ ἡ διάθλασις τὸν ἔκαμε νὰ πιστεύῃ ὅτι δὲν ἐπρόκειτο ἢ περὶ δύο. Τότε τὸν κατέλαβεν ὁ ἰλιγγος, καὶ χωρὶς νὰ γνωρίζῃ διατί, ἤρχισεν ἐπὶ τινα λεπτὰ νὰ καλῇ εἰς βοήθειαν, καίτοι οὐδὲν μέρος τοῦ σώματός του εἶχε πάθει τι κατὰ τὴν πτώσιν. Τὸ ψύχος ἤρχισε τάχιστα νὰ τὸν καταβάλλῃ, καὶ τότε ἐπανῆλθεν εἰς αὐτὸν τὸ αἶσθημα τῆς αὐτοσυντηρήσεως καὶ ἡγέρθη μετὰ κόπου.

Αἶφνης, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὴν αἰτίαν, ὁσμή καιομένου λίπους ἔπληξε τὴν ὄσφρησίν του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνεμος ἔπνεεν ἐκ τοῦ μέρους τοῦ πλοίου, ὑπέθεσεν, ὅτι ἡ ὁσμή αὕτη προήρχετο ἐκεῖθεν, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ πρὸς ποῖον σκοπὸν ἔκαιον ἐκεῖ λίπος, ἀφ' οὗ ἦτο γνωστὸν ὅτι τὸ τοιοῦτον ἦτο λίαν ἐπικίνδυνον, καθ' ὅσον ἡ ἀναδιδομένη ὁσμή ἦτο ἱκανὴ νὰ προσελκύσῃ ἀγέλας λευκῶν ἄρκτων.

Ἐπανέλαβε λοιπὸν ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος τὴν πρὸς τὸ βρίκιον πορείαν του, κατεχόμενος ὑπὸ προκαταλήψεως, ἥτις ἐν τῷ ἐξημμένῳ πνεύματί του, μετετράπη μετ' ὀλίγον εἰς τρόμον. Τῷ ἐφάνη ὅτι εἰς τὸν ὀρίζοντα ἐκινουῖτο κολοσσαῖοι ὄγκοι, καὶ ἡρώτα ἑαυτὸν, ἐὰν ἀκόμη δὲν ἠσθάνετο σεισμόν τινα τῶν πάγων. Πλεῖστοι ἐκ τῶν ὄγκων τούτων παρενετέθησαν ὑπὸ τῆς φαντασίας τοῦ μετὰξὺ τοῦ πλοίου καὶ αὐτοῦ, καὶ τῷ ἐφάνη ὅτι ἀνωρθοῦντο ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ βρικίου. Ἐσταμάτησε, διὰ νὰ τοὺς παρατηρήσῃ προσεκτικώτερον, καὶ ἡ φρίκη τοῦ ὑπῆρξε μεγίστη, ὅταν εἰς τοὺς ὄγκους τούτους ἀνεγνώρισεν ἀγέλην γιγαντιῶν ἄρκτων!

Τὰ ζῷα ταῦτα εἶχον προσελκυσθῇ ὑπὸ τῆς ὁσμῆς ἐκείνης τοῦ λίπους, ἥτις εἶχεν ἐκπληξῆσαι τὸν Λουδοβίκον Κορνβοῦτον. Οὗτος προσυλαχθεὶς ὀπισθεν λοφίσκων τινός, ἠρίθμισε τρεῖς ἐξ αὐτῶν, αἵτινες δὲν ἐβράδυναν νὰ ἀναρριχθῶσιν ἐπὶ τῶν ἐκ πάγου στρωμάτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων κατέκειτο ἡ Τολμηρά.

Οὐδὲν σημεῖον εἰδείκνυν εἰς αὐτόν, ὅτι τὸν κίνδυνον τοῦτον εἶχον ἀντιληφθῇ οἱ ἐν τῷ πλοίῳ, καὶ τρομερὰ διὰ τοῦτο ἀγωνία τοῦ ἐπέζεε τὴν καρδίαν.

Πῶς νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῶν τρομερῶν τούτων ἐχθρῶν; Ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ καὶ οἱ σύντροφοί του θὰ συνήνουντο μὲ τοὺς ἄλλους ἄνδρας τοῦ πλοίου ἐν τῷ κοινῷ τούτῳ κινδύνῳ; Ὁ Πενελλὰν καὶ οἱ ἄλλοι, ἡμῖστε ρημένοι τροφῆς, νεαρκωμένοι ὑπὸ τοῦ ψύχους, θὰ ἠδύναντο νὰ ἀντισταθῶσι κατὰ τῶν τρομερῶν τούτων ζώων, τὰ ὁποῖα πείνα ἀκόρεστος ἐξηρέθιζεν; Ἄλλως τε δὲν θὰ προκατελαμβάνοντο ὑπὸ αἰφνιδίως προσβολῆς;

Πάσαι αὗται αἱ σκέψεις διήλθον ἐν μιᾷ στιγμῇ διὰ τοῦ τετραγμένου ἐγκεφάλου τοῦ Λουδοβίκου Κορνβοῦτου.

Αἱ ἄρκτοι εἶχον ἐν τῷ μετὰξὺ ὑπερβῇ τοὺς πάγους καὶ ἀνῆρχοντο ἤδη ἐξ ἐφόδου ἐπὶ τοῦ πλοίου. Τότε ὁ Λου-

δοβίκος Κορνβοῦτος ἐγκαταλείψας τὸν ὄγκον, ὀπισθεν τοῦ ὁποῖου προεφυλάσσετο, ἐπλησίασεν ἔρπων ἐπὶ τοῦ πάγου, καὶ μετ' ὀλίγον εἶδε τὰ ὑπερμεγέθη ταῦτα ζῷα σχίζοντα διὰ τῶν ὀνύχων των τὴν σκηνὴν καὶ πηδῶντα ἐπὶ τῆς γεφύρας. Ὁ Λουδοβίκος Κορνβοῦτος ἐσκέφθη νὰ πυροβολήσῃ κατ' αὐτῶν, διὰ νὰ εἰδοποιήσῃ οὕτω τοὺς συντρόφους του· ἀλλ' ἐν οὗτοι ἀνῆρχοντο ἐπὶ τῆς γεφύρας ἄοπλοι, ἀφεύκτως θὰ κατεσπαράσσοντο! Οὐδὲν δὲ εἰδείκνυν, ὅτι εἶχον γνῶσιν τοῦ νέου τοῦτο κινδύνου.

XV

ΑΙ ΛΕΥΚΑΙ ΑΡΚΤΟΙ

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Λουδοβίκου Κορνβοῦτου, ὁ Πενελλὰν εἶχε κλείσει ἐπιμελῶς τὴν θύραν τοῦ διαμερίσματος, τοῦ ὁποῖου ἡ εἰσόδος ἔκειτο ὑπὸ τὴν κλίμακα τῆς γεφύρας. Ἐπανῆλθε δὲ πλησίον τῆς θερμάστρας, τὴν ὁποῖαν ἐπεφορτίσθη νὰ ἐπιτηρῇ, ἐνῷ οἱ σύντροφοί του κατέφυγον εἰς τὰς κλῖνας των, διὰ νὰ εὐρωσιν ἐκεῖ ὀλίγην θερμότητα.

Ἦτο τότε ἡ ἕκτη ὥρα τῆς ἐσπέρας, καὶ ὁ Πενελλὰν ἤρχισε νὰ προετοιμάζῃ τὸ δεῖπνον. Κατῆλθεν εἰς τὴν ἀποθήκην, διὰ νὰ λάβῃ ὀλίγον ἀλίπαστον κρέας· ὅταν δὲ πάλιν ἀνέβη, εὗρε τὴν θέσιν του κατεληγμένην ὑπὸ τοῦ Ἀνδρέου Βάσιγγ, ὃ ὁποῖος ἔτρεκεν ἐντὸς μεταλλικοῦ πινακίου τεμάχια λίπους.

«Αὐτὴ ἡ θέσις ἦτο ἰδική μου! εἶπεν ἀποτόμως ὁ Πενελλὰν εἰς τὸν Ἀνδρέαν Βάσιγγ. Διατί τὴν κατέλαβες;

— Διὰ τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον τὴν ζητεῖς καὶ σὺ! ἀπεκρίθη ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ. Διότι ἔχω ἀνάγκην νὰ ἐτοιμάσω τὸ φαγητόν μου!

— Ἡ τὸ ἀποσύρεις ἀπ' ἐδῶ ἀμέσως, ὑπέλαβεν ὁ Πενελλὰν, ἡ πολὺ θὰ μεταμεληθῇς!

— Δὲν θὰ μεταμεληθῶ καθόλου! ἀπεκρίθη ὁ Ἀνδρέας Βάσιγγ, καὶ τὸ φαγητόν αὐτὸ θὰ ἐτοιμασθῇ ἐδῶ καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃς!

— Δὲν θὰ σοὺ γείνῃ λοιπὸν ἡ γνώμη! ἀνέκραξεν ὁ Πενελλὰν, ἐφορμῶν κατὰ τοῦ Ἀνδρέα Βάσιγγ, ὅστις, ἀνασύρας τὴν μάχαιράν του, ἐκραύγασε:

«Πρὸς ἐμέ, Νορβηγοί! πρὸς ἐμέ, Ὀπίκ!»

Ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ εὐρέθησαν οὗτοι ἐπὶ ποδός, ὀλισθήμενοι διὰ πιστολίων καὶ ἐγχειριδίων. Τὸ κίνημα ἦτο προπαρασκευασμένον.

Ὁ Πενελλὰν ἐρρίφθη κατὰ τοῦ Ἀνδρέου Βάσιγγ, ὃ ὁποῖος ἀναμφιβόλως θὰ ἐπάλασε κατ' αὐτοῦ μόνος, διότι οἱ σύντροφοί του ἔτρεξαν εἰς τὰς κλῖνας τοῦ Μιζόν, τοῦ Τορκουέτου καὶ τοῦ Πέτρου Νουκέ. Ὁ τελευταῖος οὗτος, καταβεβλημένος ὑπὸ τῆς νόσου, παρεδόθη ἀνυπεράσπιστος εἰς τὴν ἀγριότητα τοῦ Ἑρμιγγ. Ὁ ξυλουργὸς ἤρπασεν ἕνα πέλεκυν, καὶ ἐξελθὼν τῆς κλῖνης τοῦ ἐρρίφθη κατὰ τοῦ Ὀπίκ. Ὁ Τορκουέτος καὶ ὁ Νορβηγὸς Τζόκι ἐπάλασαν μετὰ λύσεως. Ὁ Γκερβίλ καὶ ὁ Γκραντλὲν, κατὰ τρυχόμενοι ὑπὸ δεινῶν ἀλγυδῶν, δὲν εἶχον οὐδὲ συνειδήσιν καὶ τῶν περὶ αὐτοὺς συμβαινόντων.

Μετ' ὀλίγον ὁ Πέτρος Νουκέ ἐδέχθη εἰς τὴν πλευρὰν κτύπημα δι' ἐγχειριδίου καὶ ὁ Ἑρμιγγ ἐπανῆλθε

κατὰ τοῦ Πενελλὰν, παλαιόντος λυσσῶδως κατὰ τοῦ Ἀνδρέου Βάσιγγ, ὅστις τὸν εἶχε συλλάβει ἐκ τῆς ὁσμῆς.

Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συμπλοκῆς, ἡ χύτρα εἶχεν ἀνατραπῇ ἐπὶ τοῦ πυρᾶντος, καὶ τὸ λίπος, χυθὲν ἐπὶ τῶν διαπύρων ἀνθράκων, ἐπλήρου τὴν ἀτμόσφαιραν δυσχερέστου ὁσμῆς.

Ἡ Μαρία ἡγέρθη, ἐκβάλλουσα κραυγὰς ἀπελπισίας, καὶ ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς κλῖνης, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐψυχορράγει ὁ γέρων Ἰωάννης Κορνβοῦτος.

(Ἐπεται συνέχεια)

ΑΝΤ. ΠΑΝΑΥΛΗΣ

ΑΙ ΑΙΑ ΤΩΝ ΕΝΤΟΜΩΝ ΜΕΤΑΔΙΔΟΜΕΝΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟΝ ΝΟΣΟΙ (*)

Οἱ κῶνωπες, ἔντομα μέχρι πρό τινος ὡς ὀχληρὰ μόνον θεωρούμενα καὶ ὡς τοιαῦτα ἀπὸ τῆς παλαιότητος ἐποχῆς οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων (κῶνωπες ἀναιδέες, αἵματος ἀνδρῶν σίφωνες — Αἰσχύλος, Ἀγαμέμνων στίχ. 892) ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν Ἑβραίων (π λ η γ ῆ Φ α ρ α ῶ) ἀναφερόμενα, ἐσχάτως ἐξηκριβώθη, ὅτι εἶνε καὶ φορεῖς διαφόρων νοσημάτων, λίαν ἐνεργὸν μέρος λαμβάνοντες εἰς τὴν μετάδοσιν πλείστων νοσημάτων τῷ ἀνθρώπῳ. Τὰ νηματοκέρα ταῦτα διπτερα ἀνήκουσιν εἰς τὴν ὁμοιογένειαν τῶν κῶνωπων, ὡς περιλαμβάνουσιν 67 γένη καὶ 500 περίπου εἶδη. Ἐκ τούτων δύο γένη ἐνδιαφέρουσιν ἡμᾶς, τὸ τῶν κοινῶν (culex) καὶ τῶν ἀνωφελῶν (anopheles) κῶνωπων, ὡς μεταδίδοντα νοσήματα εἰς τὸν ἀνθρώπον, τὰ πτηνὰ καὶ τοὺς κύνες.

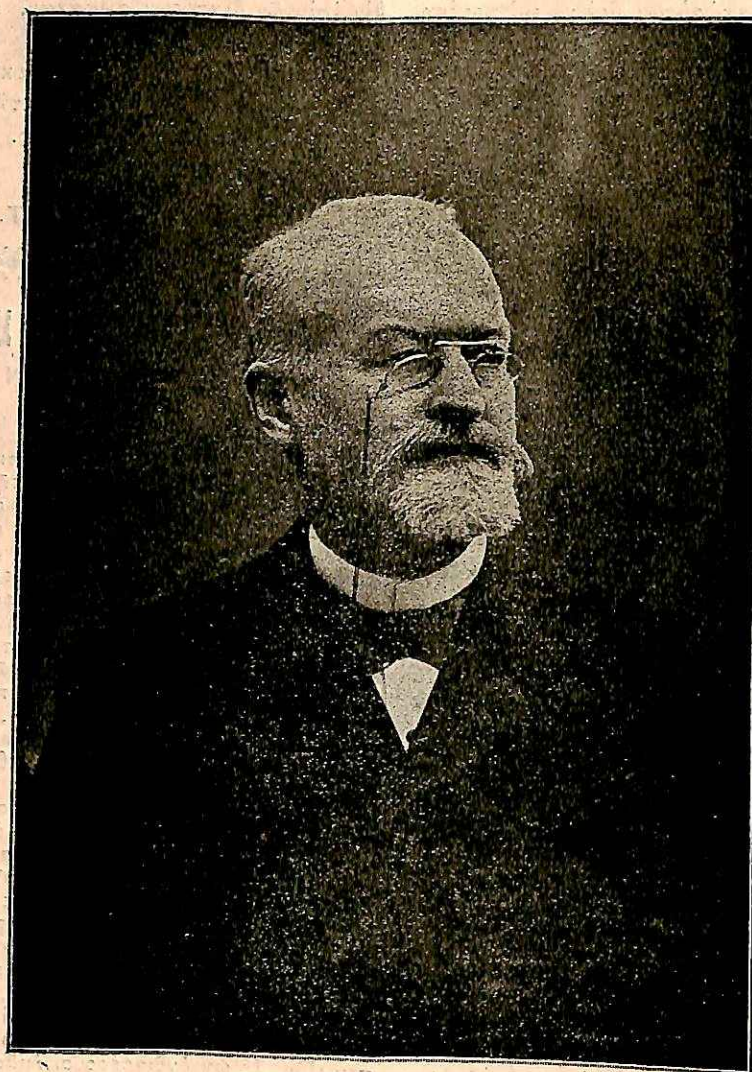
Ἀμφότερα τὰ γένη ταῦτα πανταχοῦ τῆς γῆς εἶνε διασπαρμένα, παρακολουθοῦντα τὸν ἀνθρώπον εἰς τὰ χθαμαλώτερα ὡς καὶ εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη. Καὶ οἱ μὲν κοινοὶ κῶνωπες, διατρίβοντες ἐν ταῖς πόλεσι, τοῖς χωρίοις καὶ ταῖς κώμασι, εἶνε ἔντομα οὕτως εἰπεῖν κατοικίδια, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἀνωφελεῖς, οἵτινες εἶνε ἔντομα ἀγροτικά, ὡς ἀναπτυσσόμενα εἰς τὰ ἐν τῇ ὑπαίθρῳ χώρα λιμνάζοντα ὕδατα, τὰ περὶ τὰς πόλεις, τὰς κώμας, τὰ χωρία, τὰς ἀγροικίας καὶ τὰς ἐξοχάς, περὶ τὰς παράχθια τῶν λιμνῶν, ποταμῶν καὶ ἐλῶν, ὡς καὶ ἐντὸς τῶν χειμάρρων.

Τοῦ γένους τῶν κοινῶν κῶνωπων διακρίνομεν 180 περίπου εἶδη, ἐξ ὧν ἐνδιαφέρουσι ἡμᾶς ἰδιαίτητα τὰ εἶδη Stegomyia fasciata, culix fatigans, culix ciliaris καὶ culix ripiens, τοῦ δὲ τῶν ἀνωφελῶν κῶνωπων διακρίνομεν 60 περίπου εἶδη, ὧν ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὰς ἡμετέρας ἐπατεῖς παρατηρήσεις τέσσαρα μόνον εἶδη ἀπαντῶσιν: ὁ ἀνωφελὴς κορυνηφόρος (Claviger), ὁ ἀνωφελὴς ὑπερποίκιλτος (Superpictus), ὁ ἀνωφελὴς δικράνωτος (bifurcatus) καὶ ὁ ἀνωφελὴς ψευδοποίκιλτος (Pseudopictus). Ἐκ τούτων ἀπαντῶσι συνήθως τὰ δύο πρῶτα εἶδη, καὶ ὁ μὲν κορυνηφόρος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπαντᾷ εἰς τὰ ἔλη καὶ τὰς περὶ τὰ ἔλη μικροσυλλογὰς ὑδάτων, ὁ δὲ ὑπερποίκιλτος εἰς τὰ λιμνάζοντα ὕδατα τῶν χειμάρρων.

Οἱ ἀνωφελεῖς, καίτοι ἐν γενικαῖς γραμμαῖς προσομοιάζουσιν πρὸς τοὺς κοινούς κῶνωπας, ἐν ταῖς λεπτομερεῖαις διωκτικῶν διαφέρουσιν οὐσιωδῶς. Πρὶν ἢ δὲ εἰσελθῶμεν εἰς τὰ ἰδιαίτερα ταῦτα χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα, ἀνάγκη νὰ εἰπωμέν τινα ἐν ἄκρᾳ συντομίᾳ περὶ τῆς μορφολογίας καὶ βιολογίας τῶν κῶνωπων.

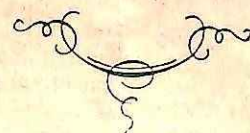
Τὸ σῶμα τοῦ κῶνωπος, ὡς καὶ πάντων τῶν ἐντόμων διακρίνεται εἰς κεφαλὴν, θώρακα καὶ κοιλίαν. Ἐκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ διακρίνονται δύο μεγάλα μελανὰ σημεία, οἱ ὀφθαλμοί, εἰς τὸ μέσον δ' ἀκριβῶς τῆς κεφαλῆς

(*) Ὅρα καὶ προηγούμενον τεύχος

A. Laveran

Ο σοφός Γάλλος Ἀκαδημαϊκός καὶ μέλος τοῦ *Institut* A. LAVERAN, ὁ κατὰ τὸ 1880 ἐν Κωνσταντίνῃ τῆς Αἰγυπτίας ἀνακαλύψας τὰ μικρόβια τῶν ἐλαιογενῶν πυρετῶν καὶ ἀνατρέψας ἄρδην τὴν ἀπὸ 2 χιλιάδων καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν ισχύουσαν Ἱπποκράτειον θεωρίαν τῶν ἀναθυμιάσεων (*mal-aria*) ὡς γενεσιουργοῦ αἰτίας τῶν ἐλαιογενῶν πυρετῶν, δημοσιεύσας δὲ πλείστας ἐργασίας περὶ τῶν τρυπανοσωμῶν.

Ronald Ross

Ο δαφνοστεφής Ἀγγλος ἐπιδημιολόγος RONALD ROSS, Καθηγητὴς τῆς ἐν Λιβερπούλῃ Ἱατρικῆς Τροπικῆς Σχολῆς, ὁ κατὰ τὸ 1898 ἀνακαλύψας τὸν τρόπον τῆς μεταδόσεως τῶν ἐλαιογενῶν πυρετῶν διὰ μέσου τῶν ἀνωφελῶν κωνόπων καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαιωνίσεως αὐτῶν.

δεικνύει, ότι η εμφάνισις του Νείλου ἐγένετο τὸ πρῶτον εἰς τὴν κοιλάδα αὐτοῦ, ὅτε ἡ θάλασσα ἦτο πολὺ ταπεινωμένη· ἄλλως ἡ παλαιὰ κοίτη θὰ ἦτο πολὺ ὑψηλότερον. Εἶναι δὲ περιέργον ὅτι αἱ κοίται αὐταὶ ἀνταποκρίνονται ἀκριβῶς εἰς δύο σταθμούς, οὓς ἀνεκαλύψαμεν ὅτι ἔκαμεν ἡ θάλασσα εἰς τὰ 10 μέτρα καὶ τὰ 28. Εἶναι ἄλλως γνωστὸν, ὅτι εἰς τὴν Μικρὰν Σύρτιν ὁ πυθμὴν τῆς θαλάσσης ἐκτείνεται ἐπὶ πολὺ ἐπιπέδῳ εἰς μικρὰ βάθη καὶ ὅτι συνίσταται ἀπὸ σύμφορμα κογχυλίων τῆς ξηρᾶς προσφάτων.

Ἐπίσης ἡ Ἀδριατικὴ φαίνεται, ὅτι εἰς πρόσφατον χρόνον ἦτο ἡ ἡπειρος, τῆς ἀνεκαλύπτονται τὰ ἴχνη ἐπὶ τῶν πλειοκλίνων θαλασσίων διστρώσεων τῶν νήσων Pianosa καὶ Tremiti, συνιστάμενα ἐκ κογχυλίων τῆς ξηρᾶς, ἅτινα βεβαίως δεικνύουν ὅτι αἱ νῆσοι αὐταὶ συνεκινῶνται προσφάτως μετὰ τὴν Ἡπειρωτικὴν Εὐρώπην.

Ἀπαντα ταῦτα κατεβυθίσθησαν ἐν πρόσφατῳ χρόνῳ καὶ ἐν προγενεστέρῳ ἡμῶν μελέτη ἀπεδείξαμεν, ὅτι σὺν αὐτοῖς κατεποντίσθη καὶ ἑτέρα Ἡπειρος ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ, ἡ Μεσημβρινὴ Ἀτλαντίς, ἡ Ἀτλαντίς τοῦ Πλάτωνος. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἄπορον, ὅτι συνεπείᾳ πάλιν τῶν κατεβυθίσεων τούτων ἡ θάλασσα ἐταπεινώθη ἐκ δευτέρου ἀπὸ τῶν 352 μέτρων εἰς τὴν στάθμην τὴν σημερινήν ἢ καὶ ἔτι περισσότερον, ὡς ἀπεδείξαμεν ἐν ἑτέρᾳ πραγματείᾳ.

Καὶ μ' ὅλον τοῦτο, τὴν ταπεινώσιν ταύτην παρῆλθον μέχρι τοῦδε οἱ γεωλόγοι, προτιμώντες νὰ ἐξηγήσωσι τὴν ὑπερξίν ἰχνῶν παλαιῶν ἀκτῶν εἰς ὑψηλὰ μετὰ τὰς μᾶλλον ἄλλοκότους θεωρίας. Οὕτω δὲ μὲν Sness φαίνεται μὴ ἀποστέρων τὴν ἐπέμβασιν δυνάμει ἐκτὸς τῆς γῆς, ἐξογκουσὼν τὰ ὕδατα ποτὲ μὲν εἰς τοὺς πόλους ποτὲ δὲ εἰς τὸν ἰσημερινόν, καὶ οὕτω ἐξηγεῖ τὰ ἴχνη τῶν 600 καὶ 300 μέτρων περὶ τὸν Βόρειον Πόλον ἄλλοι, ὅπως ἐξηγήσωσι τὴν ὑπερξίν κογχυλίων θαλασσίων προσφάτων ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, εἰς ὕψος 411 μέτρων, παρεδέχθησαν ὅτι οἱ πάγοι κατὰ τὴν προέλασιν τῶν παγετῶν συνπαρέσυραν αὐτὰ· ἄλλοι τέλος, οἱ καὶ περισσότεροι, παραδέχονται τοπικὰς ἐξάρσεις τῶν ἀκτῶν, τὰς μᾶλλον ἄλλοκότους, διότι ἄλλη ἀκτὴ θὰ ἦτο ὑψωμένη 200 μέτρα καὶ ἑτέρα εἰς ἀπόστασιν μικρὰν δὲν θὰ ἦτο, φαινόμενα πρωτοφανῆ ἀληθῶς, ἰδίως εἰς χώρας μὴ παρουσιάζουσας φαινόμενα ἡφαίστεια. Ἡ πλάνη δ' ἰδίως προῆλθε, διότι τῶν ἀκτῶν φαίνονται τὸ πλεῖστον ἐλλείποντα ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω θαλασσῶν, ἅτινα ἀνεκαλύψαμεν τὰ ἴχνη τῶν ἀνωτέρω θαλασσῶν, ἅτινα ἀνεκαλύψαμεν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἅτινα παρουσιάζονται μὲν καὶ ἄλλοι, ἀλλὰ σχετικῶς εἰς ὀλίγα μόνον μέρη. Δὲν ἀντελήφθησαν δὲ ὅτι ἡ αἰτία τῆς ἐλλείψεως τῶν ἰχνῶν τῶν ἀνω θαλασσῶν, προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι αἱ πλείστα ἀκταὶ δὲν εὐρίσκονται σήμερον εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν θέσιν, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ εἶναι μᾶλλον ἢ ἦσαν βεθυισμέναι, ἀκολουθήσασαι τὰς ἡπείρους, αἵτινες κατεποντίζοντο. Εἰς τὴν προρηθείσαν μελέτην ἀπέδειξα, ὅτι αἱ δὲ αἱ Ἀτλαντικαὶ τῆς Ἀμερικῆς, αἱ ὄχθαι τῆς ἡπειρωτικῆς Εὐρώπης πρὸς τὴν θάλασσαν τοῦ Βορρᾶ, αἱ ὄχθαι τῆς βορείου Ἀφρικῆς εἶναι καταβεθυισμέναι. Δὲν δυνάμεθα λοιπὸν νὰ συναγάγωμεν ἐκ τῆς

ἐλλείψεως ἰχνῶν τῶν παλαιῶν θαλασσῶν, ὅτι αὐταὶ δὲν ὑπῆρξαν, διότι ἐνδεχόμενον τὰ νῦν παραθαλάσσια μέρη νὰ εὐρίσκοντο κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν παλαιῶν ἐκείνων θαλασσῶν πολὺ ὑψηλότερον.

Τὸ δεύτερον γεγονός, τὸ ὁποῖον προκύπτει ἐκ τῶν παρατηρήσεων ἡμῶν, εἶναι ὅτι ἡ ταπεινώσις τῆς θαλάσσης ἐγένετο ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Εἴπομεν ὅτι ἡ καταβυθίσις ὁλοκλήρῳ ἡπείρων εἰς βάθη θαλάσσια χιλιάδων ὁλοκλήρῳ μέτρων, δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ, ἂν δὲν παραδεχθῶμεν ὅτι κατὰ τὸν φλοιὸν κατὰ τὰς ἐξάρσεις ἐσχηματίσθησαν κενά, ἅτινα κατὰ τοὺς καταποτισμούς κατελαμβάνοντο ἀπὸ τὸν ὑποχωροῦντα φλοιόν. Ἀλλ' οὐδένα δύναται νὰ διαφύγῃ ὅτι τὸ κενὸν τοῦτο θὰ εἶναι βεβαίως πεπληρωμένον ἀπὸ ἀέρια ὑπὸ πίεσιν μεγάλῃ, καθ' ὅσον ταῦτα δὲν εὐρίσκουσι διέξοδον. Ἡ πληθὺς τῶν ἀερίων καὶ ἀτμῶν τῶν ἐξερχομένων μετὰ τῆς λάβης κατὰ τὰς ἐκρήξεις τῶν ἡφαιστειῶν εἶναι ἀναμφισβήτητος ἀπόδειξις τούτου. Εἶναι λοιπὸν φανερόν ὅτι ὁ φλοιὸς εἰς τὰ μέρη, ὅπου ἐσχηματίσθησαν κενά, θὰ ὑποβαστάζηται ὑπὸ τῶν ἀερίων τούτων, ὡς ὑποβάσάζεται ἐν φύλλῳ χαρτοῦ, δι' οὗ καλύπτομεν ποτήριον πεπληρωμένον ὕδατος, ὅταν ἀναστρέψωμεν τὸ ποτήριον. Ὅσακις ὅμως ἐνεκα τῆς ψύξεως τῆς γῆς παράγονται τεκτονικὰ φαινόμενα διαρρηγνύοντα τὸν φλοιόν, τὰ φαινόμενα ταῦτα θὰ παρουσιάζωνται κατὰ προτίμησιν εἰς τὰ μέρη τοῦ φλοιοῦ τὰ εὐρισκόμενα εἰς ἐπαφὴν μετὰ τὸν πεπυρωμένον τετηκότα πυρῆνα, διότι ἐκεῖ θὰ γίνετ' ἡ ψύξις μᾶλλον ἐπαισθητή. Τότε δὲ ἡ ρευστὴ ὕλη ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν ἀερίων θὰ ἐξέρχεται, κενούσα κατὰ τὸν κατὰ τὸν φλοιὸν ὄγκον καὶ παράγουσα ὡς ἐκ τούτου καὶ ἐλάττωσιν τῆς πίεσεως τῶν ἀερίων, ἐπιτρέπουσαν μικρὰν τινα ὑποχώρησιν τοῦ φλοιοῦ. Ὅθεν ἡ ὑποχώρησις τοῦ φλοιοῦ θὰ πρὸς τοὺς ἰχνῶν ἐκκένωσιν τῶν ὑπ' αὐτὸν μερῶν, εἴτε αὕτη τελεῖται δι' ἐκχύσεως λάβης, εἴτε δι' ἐμπομπῆς ἀερίων. Ἀλλ' ἐν παραδεχθῶμεν, ὅτι αἱ ἀνοιχθεῖσαι ῥωγμαὶ δὲν βραδύνουσι νὰ ἐμφραχθῶσιν, ἰδίως ἐνεκα τῆς πύξεως τῆς λάβης, τὸ φαινόμενον δὲν δύναται νὰ λάβῃ ἐκάστοτε μεγάλῃς διαστάσεις, ἀλλὰ περιορίζεται εἰς μικρὰν ἐκκένωσιν τῶν ὑπὸ τὸν φλοιὸν μερῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰς μικρὰν ὑποχώρησιν τοῦ φλοιοῦ, καὶ εἰς μικρὰν ἐκάστοτε ταπεινώσιν τῆς θαλάσσης.

Φ. ΝΕΓΡΗΣ

ΑΓΓΕΛΙΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΩΝ ENTOMON

Ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον ἐκδίδεται προσεχῶς ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου ἡμῶν συνεργάτου κ. Ἀντ. Παναγιῆ τερπνὸν ἅμα καὶ ὠφελιμώτατον πονημάτιον, τὰ μάλιστα συντελεστικὸν εἰς τὴν ἐκλαϊκεύσιν τῶν φυσικῶν γνώσεων.

Ἡ τιμὴ αὐτοῦ ὠρίσθη διὰ τοὺς κ. κ. συνδρομητὰς εἰς δραχ. 1.

Δηλώσεις γίνονται δεκταὶ ἐν τοῖς Γραφείοις ἡμῶν.

Η ΚΟΙΤΗ ΤΟΥ ΑΧΕΛΩΟΥ

Η ΑΡΞΑΜΕΝΗ ΜΕΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΡΟΗΣ ΑΥΤΟΥ

Δημοσιεύοντες κατωτέρω τὰς μεγάλης ἀξίας καὶ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις τοῦ διακεκριμένου συναδέλφου κ. Ι. Σαρλῆ, εὐτυχῆς λογιζόμεθα, διότι ἡ Ἐπιστημονικὴ Ἠχώ, ἐκτὸς τῆς ἐκλαϊκεύσεως τῶν φυσικῶν γνώσεων ἦν ἐπεδίωξεν, ἔδωκεν ἐπὶ πλέον ἀφορμὴν καὶ εἰς τοιαύτας πρωτοτύπους μελέτας, μελλούσας προφανῶς νὰ συντελέσωσιν εἰς τελειοτέραν ἐξερεύνησιν τοῦ ἐδάφους τῆς ἡμετέρας Πατρίδος καὶ ἐν γένει τῆς Ἑλληνικῆς Φύσεως.

Διὰ τὴν ἀγαστὴν δυντὶς ἐμβόριθειαν, μετ' ἧς μετὰ πολὺμνηνον ἐργασίαν κατῴρεσε νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ σπουδαιότατον τοῦτο ἔργον του, δεόντως βεβαίως ἐκτιμηθῶμενον ὑπὸ τῶν παρ' ἡμῖν εἰδικῶν, ἐκφράζομεν καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων τῷ ἀγαπητῷ συναδέλφῳ τὰ εὐκρινῆ ἡμῶν συγχαρητήρια.

Σ. ΠΑΠ

Ὁ ποταμὸς ὁ λευκὸς καὶ ὑπερήφανος, ὁ ποταμὸς ὁ σημεῖων τόσῳ μεγαλοπρεπῇ πορείᾳ διὰ μέσου τῶν δασοφύτων ὑπηρεῖων τῶν θαυμασιῶς ἐσχηματισμένων Αἰτωλικῶν Ἀλπεων, ὁ ποταμὸς τοῦ ὁποῖου τὴν ἡρεμὸν ροὴν κατὰ τὰς θερινὰς νύκτας θὰ ἠδύνασον νὰ ὑπολάβῃς ὡς ἀργυρὸν ὑπὸ ῥέοντα, ὁ Ἀχελῷος ὁ ἀργυρορροῶς, ὑπέστη καὶ οὗτος ἐν τῇ παρελεύσει τῶν αἰώνων ποικιλωτάτας μεταβολὰς τῆς κοίτης του, ὀφειλόμενας εἰς τὴν ἀπαύστως χωροῦσαν ἐξέλιξιν καὶ διαμόρφωσιν τοῦ στερεοῦ τῆς Γῆς φλοιοῦ καὶ τὰς ἀπείρους καὶ διηνεκεῖς μεταμορφώσεις τῆς ἐπιφανείας τῆς χέρσου, ἃς διεχάρεξαν οἱ αἰώνιοι καὶ ἀπαράγραπτοι τῆς Φύσεως νόμοι!

Εἶνε γνωστὸν, ὅτι ὅλη ἡ νῦν ποταμόχωτος παρὰ τὰς ἐκβολὰς χώρα, ἐξικνουμένη μέχρις 22 χιλιομέτρων πρὸς τὴν θάλασσαν, κατὰ τὴν προϊστορικὴν ἐποχὴν δὲν ὑπῆρχε. Ἡ θάλασσα ἐφθανε τότε μέχρι τῆς ἀρχαίας πόλεως τῶν Οἰνιαδῶν, ἀποτελοῦσα νήμενον καὶ λαμπρὸν λιμένα τῆς ἀμαζούσης ἐκείνης πόλεως.

Καθ' ὅμως ἀναφέρει καὶ ὁ σοφὸς ἡμῶν καθηγητὴς κ. Κ. Μητσόπουλος, ἡ χθαμαλὴ γεώδης ταινία, ἥτις ἐπέφερε τὸν χωρισμὸν τῶν λιμνοθαλασσῶν Μεσολογίου ἀπὸ τοῦ ἀνοικτοῦ πελάγους, ἐξικνουμένη ἀπὸ τοῦ Κρυονερίου μέχρι τοῦ Κατοιστάρη εἰς ἀπόστασιν 30 χιλιομέτρων μήκους ἐξηγεῖται μόνον ἂν παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ ποταμὸς οὗτος, μεταβάλλων διηνεκῶς κοίτην, ἐξέβαλλεν εἰς τὰς λιμνοθαλάσσας ταύτας.

Καὶ πράγματι, ὅτε πολὺ πρὸ τῆς ἱστορικῆς ἐποχῆς ὁλόκληρος ἡ νότιος Αἰτωλία, ἀπὸ τῆς πόλεως τῶν Οἰνιαδῶν μέχρι τοῦ Ἀρακύνθου ἐθαλάσσειεν, οἱ δὲ νῦν ἐν τῇ προσχωθείσῃ χώρᾳ παρατηρούμενοι λόφοι τῆς τριτογενεῦς περιόδου ἀπετέλουν

τότε νηοῖδας μικρὰς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Αἰτωλικῇ θαλάσσῃ, ὁ Ἀχελῷος ἐξέβαλλε πιθανώτατα — κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ρηθέντος καθηγητοῦ — εἰς τὰ ΒΑ τῆς λιμνοθαλάσσης Αἰτωλικῆς, διὰ μέσου τῆς μεγαλοπρεποῦς φάραγγος τῆς Κλεισοῦρας. Πελώριον δέλτα προσχωματικῆς χέρσου ἐξῶθεν τοῦ δυτικοῦ στομίου τῆς Κλεισοῦρας, παρέχον νῦν τὰς εὐφωρτάτας γαίας τῆς περιοχῆς ταύτης, ἅμα δὲ καὶ ἡ ὑπὸ ἀφθόνου ἰλύος πρόσχωσις τοῦ βυθοῦ τῆς λιμνοθαλάσσης, ἐπιρρωννύει τὴν γνώμην ταύτην περὶ τῆς ἀρχαιοτάτης τοῦ Ἀχελῷου κοίτης.

Ἐπισκοποῦντες λοιπὸν τὸν ροὴν τοῦ ποταμοῦ τούτου ἀπὸ τῆς ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς. ἐνευρίσκομεν αὐτὸν διαρκῶς μετατιθέμενον ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς καὶ μεταλλάσσοντα πεντάκις κοίτην. Καὶ δὴ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἐν τῇ Κλεισοῦρᾳ πρωτογενεῖς αὐτοῦ κοίτης, ὁ ποταμὸς κατὰ τὴν προϊστορικὴν ἐποχὴν μεταστρέφει τὸν ροὴν τοῦ πρὸς Δυσμὰς, ἐκβάλλων εἰς τὰ ΝΔ τῆς λιμνοθαλάσσης Αἰτωλικῆς, παρὰ τὴν Ἀγίαν Τριάδα, ἐνθα μόλις διακρίνονται νῦν ἰχνη ἐκτεταμένης ξηρᾶς κοίτης. Ὅτι δὲ πάλαι ποτὲ τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ διηλυκότου τὴν θέσιν ταύτην, κατὰ μέγα μέρος πείθει ἡμᾶς καὶ ἡ εὐρεῖα τελεματώδης κοιλὰς ἡ παρὰ τὰς δυτικὰς ὑπηρεῖας τῆς λοφοσειρᾶς τῆς Ἀγίας Τριάδος παραλλήλως ταύτη διήκουσα καὶ φθάνουσα μέχρι τῆς δι' ἐλαφρὰς κοιλάνσεως διαγραφόμενης παρὰ τὴν ἐκβολὴν κοίτης, τὴν ὁρίαν, κατὰ τὰς παλιρροίας καὶ ὅταν πνέῃ ἀνατολικὸς ἄνεμος, καταλαμβάνουσι τὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης, εἰσχωροῦντα εἰς ἀπόστασιν χιλιομέτρου περίπου ἐντὸς αὐτῆς. Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἤρξατο προσχωρῶν ἡ νῦν παρὰ τὰς ἐκβολὰς πεταμογενὲς χέρσος, μεγάλως συντελουσῶν εἰς τοῦτο καὶ τῶν μικρῶν βραχυδῶν νηοῖδων, αἵτινες ἦσαν διεσπαρμέναι ἐν τῇ τότε Αἰτωλικῇ θαλάσσῃ παρὰ τὸ στέμιον τῶν ἐκβολῶν, καὶ αἱ ἐποταί, κρατοῦσαι διαρκῶς τὰ ὑλικά τοῦ ποταμοῦ, ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξηπειρώθησαν, συνεχόμεναι ἤδη μετὰ τῆς Αἰτωλίας καὶ ἀποτελοῦσαι τὰς νῦν ἐν τῇ ποταμόχωτῳ χώρᾳ ὑψουμένης βουνοσειρᾶς. Μετέπειτα ὁ ποταμὸς ἀπὸ τῆς κοίτης ταύτης μετατοπίζεται δυτικώτερον, εἰς ἀπόστασιν 4 χιλιομ., ἐκβάλλων ἐν τῇ θέσει «Ποταμός», ἐνθα δὲν ἦδον νῆσιν ν' ἀνακαλύψω οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἰχνος κοίτης. Τὴν πεποίθησιν ὅμως ταύτην ἐμόρφωσα ἐκ τῆς σωζομένης ἐτι μεγάλης αὐλακοειδοῦς κοιλοτήτος εἰς θέσιν Ἀνάγυρος Κατοχιστῶν, ἥτις, χωροῦσα εἰς πολλῶν χιλιομ. μήκος, σχεδὸν συνέχεται μετ' ἄλλης αὐλακῆς μεγάλης, μεταβεβλημένης εἰς τέλμα παρὰ τὸ χωρίον Μαγούλα, καὶ φαίνεται κατευθυνομένη πρὸς τὴν θέσιν «Ποταμός». Πλὴν δὲ τούτου τὰ πάμπολλα παρὰ τὴν θέσιν ταύτην ἐν τῇ θαλάσσῃ διεσπαρμένα ἐγγύτατα ἀλλήλων ἐλάχιστα τμήματα χέρσου — τὰ λεγόμενα Δωδεκάνησα —, συνιστά-

ΠΟΙΚΙΛΑ

Αἱ πρόοδοι τῆς ἀστυλίνης

Αἱ καταπληκτικαὶ πρόοδοι τῆς ηλεκτρικῆς βιομηχανίας ἡ ἀπίστευέ τις ὅτι παρεκώλυσαν τὴν ἀνάπτυξιν ἑτέρας τινὸς βιομηχανίας, πρὸ 15 περίπου ἐτῶν γεννηθείσης, τῆς βιομηχανίας τῆς ἀστυλίνης. Καὶ ὅμως κατὰ τὸ 1906 κατηνάλωθησαν 4.000 τόννοι ἀνθρακασβεστίου περισσότεροι ἢ κατὰ τὸ 1905, αἱ συσκευαὶ παραγωγῆς τῆς ἀστυλίνης αἱ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐφαρμοσθεῖσαι μόνον ἐν Γαλλίᾳ, υπολογίζονται εἰς ὀκτακισχιλίας, διακόσιοι δὲ περίπου ὅμοιοι ἢ πόλεις τῆς Γαλλίας φωτίζονται σήμερον δι' ἀστυλίνης.

Αἱ διάφοροι φορηταὶ συσκευαὶ, ἀπὸ τῶν φανῶν τῶν αὐτοκινήτων μέχρι τῶν λύχνων τῶν προβολέων, συνετέλεσαν μεγάλως εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς καταναλώσεως τοῦ ἀνθρακασβεστίου, ἀπαιτοῦσαι ἐτησίως 1500 ἕως 2000 τόννους ἐκ τοῦ σώματος τούτου.

Ἄλλως τε ἀδιαλείπτως ἐπιννοῦνται καὶ νέαι τῆς ἀστυλίνης ἐφαρμογαί. Καὶ διὰ τὰ παραλίπωμεν τὰς λοιπὰς (αὐτογενῆ συγκόλλησιν καὶ κοπὴν τῶν μετάλλων), ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρωμεν τὴν διὰ τῆς φλογὸς τῆς ἀστυλίνης ἐπιτυγχανομένην σήμερον, δι' ἐδικῶν ἀρότρων (b r ù l e - s o l l), καταστροφὴν τῶν ἐν τοῖς ἀροτριομένοις ἀγροῖς ἐνδαιτωμένων καμπῶν καὶ ἐντόμων.

Σ. ΚΟΚ

Ἡ βεβαίως τοῦ θανάτου διὰ τῶν ἀκτίνων X

Ὁ κ. Vaillant, προϊστάμενος τῆς ἀκτινογραφικῆς ὑπηρεσίας ἐν τῇ Νοσοκομίᾳ Lariboisière, ὑπέδειξεν ἐσχάτως εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν νέαν μέθοδον ἀλανθόστου διακρίσεως τῶν ἀληθῶν νεκρῶν ἀπὸ τῶν θυμάτων τῆς νεκροφανείας. Ἡ μέθοδος αὕτη εἶνε ὅπως διάφορος τῶν μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει, στηρίζεται δὲ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀκτίνων τοῦ Röntgen. Ἀπέδειξε πράγματι ὁ κ. Vaillant, ὅτι διὰ τῆς ἀκτινογραφίης τοῦ κορμοῦ, ἐπὶ μὲν τῶν ζώντων οὐδὲν ἐπὶ τῆς φωτογραφικῆς πλακῶς ἐμφανίζεται, ἐπὶ τῶν νεκρῶν ὅμως ὁ στόμαχος, τὸ ἥπαρ καὶ τὰ ἔντερα καθίστανται ὁρατά. Πόθεν προκύπτει ἡ τοιαύτη περίεργος διαφορά; — Πρωτὰ μὴ ὑπὸθεσις παρουσιάζουσα ποῖαν τινα πιθανότητα; ὅτι δηλ. ἐνεκεν ἐνάρξεως τῆς ἀποσυνθέσεως σχηματίζονται ἐν τῷ ἥπατι, τοῖς ἐντέροις καὶ τῷ στομάχῳ θειοῦχοι ἐνώσεις, αἵτινες ὑπὸ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀκτίνων X φωσφορίζουσιν, ἐπιδρώσαι οὕτω ἐπὶ τῆς φωτογραφικῆς πλακῶς.

Κατὰ τὸν κ. Vaillant, διὰ τῆς ἀκτινογραφίας θὰ εἶνε δυνατόν τοῦ λοιποῦ νὰ προλαμβάνωνται οἱ πρόωροι ἐνταφιασμοὶ ἀσφαλέστατα.

Τὸ δξαλικὸν ὀξύ ἐν τοῖς τροφίμοις

Τὸ κατὰ τοῦ τεύου καὶ τῆς σοκολάτας κατηγορητήριο

Γνωστὸν τυγχάνει, ὅτι οἱ ἱατροὶ ἀπαγορεύουσιν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς αὐτῶν, ρευματικούς ἢ ἀρθριτικούς, τὴν χρῆσιν τροφίμων περιεχόντων δξαλικὸν ὀξύ. Οὕτω ἐπὶ μακρὸν ἡ τομάτα εἶχε προγραφῇ ἐκ τῶν τραπεζῶν τῶν ὡς ἀνωτέρω πασχόντων, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ πολὺς αὐτῆς ἦτο πλουσιώτατος εἰς δξαλικὸν ὀξύ. Φαίνεται ὅμως ὅτι τοῦτο ἦτο καθαρὰ συκοφαντία καὶ ὅτι τούναντι τὸ μηλινὸν δξύ τῆς τομάτας (acidum malicum) εἶνε ὅπως εὐνουν εἰς τοὺς ἀρθριτικούς.

Ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ χημικοῦ Albahary γενομένων ἐρευνῶν προέκυψε πρὸς τοῦτοισι καὶ ὅτι ἄλλα τινα τρόφιμα, περὶ τῶν ὁποίων οὐδεμίᾳ μέχρι σήμερον ὑπῆρχεν ὑπόψις, περιέχουσιν ἐν τοῖς σημαντικαῖς καὶ ἐπιβλαβεῖς ποσότητις δξαλικοῦ ὀξέος. Τοιαῦτα π. χ. εἶνε τὸ τέτον, τὸ κακάον καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ ὡς ἀνωτέρω θεωρουμένη σοκολάτα! Καὶ αἱ οὗσαι αὗται δέον ἐπομένως νὰ καταλειχθῶσι μετὰ τῶν δξαλίδων, τῶν σπανακίων, τοῦ ρεβεντίου καὶ τοῦ πεπέρεως, τῶν ὁποίων ἡ χρῆσις παραμένει εἰσέτι ἀπηγορευμένη εἰς τοὺς ἐν λόγῳ ἀσθενεῖς.

Κατὰ τὸν κ. Albahary, τὸ δξαλικὸν ὀξύ δὲν συγκεντρῶται ἐν τῷ ὀργανισμῷ εἰμὴ ὅταν τὸ ἥπαρ δὲν λειτουργῇ κανονικῶς, ἐν τῇ ἡπατικῇ λεγομένη ἀνεπαρκείᾳ, ἣτις παρατηρεῖται κατὰ κανὸνα παρὰ τοῖς ἀρθριτικοῖς, χαρακτηρίζουσα τὴν ιδιουσυχρασίαν τῶν.

Καὶ ἀποφαίνεται ὁ κ. Albahary, ὅτι κακῶς εἰδους ἀκόμη εἰς τὰ βρέφη διάφορα θρεπτικά ἄλευρα, ἐν οἷς ἡ κόνις τοῦ κακάου εἰσέρχεται εἰς δόσεις σημαντικάς.

Ὁ σίδηρος ἐν τῷ σώματι τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων

Ὁ χημικὸς Mouneyrat ἀπέδειξεν ἐσχάτως, ὅτι ὁ σίδηρος ἀποσπᾶται ἀπὸ παντὸς ζώου καὶ παντὸς φυτοῦ. Ὁ σίδηρος ὑφίσταται ἐν τῷ σώματι τῶν φυτῶν, κατ' ἐξοχὴν δὲ τὰ σπανάκια καὶ τὰ κρεμμύδια, ὅτι περιέχουσι 35—45 χιλιοστόγραμμα σιδήρου κατὰ 100 ὁμοῦ οὐσίας.

Ἡ ἐπίδρασις τῶν αὐτοκινήτων ἐπὶ τῆς θρέψεως

Ὁ αὐτὸς χημικὸς ἀπέδειξε καὶ τὴν εὐεργετικωτάτην ἐπίδρασιν τῶν αὐτοκινήτων ἐπὶ τῆς ὑγείας καὶ καθόλου τῆς θρέψεως τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐποχουμένων. Πράγματι εὗρεν, ὅτι δι' ὀλιγομέρου περιηγήσεως δι' αὐτοκινήτου ὁ ὕπνος ἀποβαίνει ἡρεμώτερος καὶ μᾶλλον παρατεταμένος, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἐρυθρῶν αἰμοσφαιρίων αὐξάνεται κατὰ ἐν ὁλόκληρον ἑκατομύριον!

Νέα ἀναπνευστικὴ συσκευή

Ὁ Φισιοδότης Tissot ἐπενόησε νέαν ἀναπνευστικὴν συσκευὴν, ἐπιτρέπουσαν τὴν διαμονὴν καὶ τὴν ἐπὶ μακρὰν ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασίας ἐν ἀτμοσφαίρᾳ ἀραιοτάτῃ.

Οἰνόπνευμα ἐξ ὑπολειμμάτων τοῦ καφέ

Ὁ κ. R. Pique ἀπέδειξεν, ὅτι ἐκ τῶν ὑπολειμμάτων τοῦ καφέ, τὰ ὁποῖα ἀπορρίπτονται ὡς ἄχρηστα, θὰ ἤδυνάτο νὰ παραχθῇ δι' ἀποστάξεως οἰνόπνευμα.

Ὁ οἶνος ὡς ἄριστον μικροβιοκτόνον

Οἱ διαπρεπεῖς μικροβιολόγοι Mercandier καὶ Sabrazès βεβαίωσιν, ὅτι κατόπιν πολυαριθμῶν πειραμάτων ἐπέσθην περὶ τῆς ἰσχυροτάτης μικροβιοκτονίας ἐνεργείας ἣν κέκτηται ὁ οἶνος, ἰδίως ἐπὶ τοῦ βακίλλου τοῦ Eberth, τοῦ προκαλοῦντος τὸν τύφον.

Κατὰ τὰ ἐν λόγῳ πειράματα, ὁ συνήθης ἐρυθρὸς οἶνος φονεῖ τὸν βακίλλον ἐντὸς 2 ὥρων. Κλειόμενος ὅμως ἐν φιάλῃς ὁ οἶνος οὗτος χάνει μέγα μέρος τῆς τοιαύτης τοῦ ἰκανότητος. Ὁ Καμπανίτης ἐπιφέρει τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα εἰς 10 πρῶτα λεπτά, ὁ δὲ οἶνος Bordeaux εἰς 30.

Σ. ΠΑΠ

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς Καθηγητοῦ τῆς Χημείας ἐν τῷ ἐνταῦθα Πρακτικῷ Λυκείῳ, κ. Φιλοθέου Ε. Στεφανάνου, ἐνὸς τῶν ὀλίγων διακρινόμενων χημικῶν μας, ἐξεδόθη συνοπτικὴ περίληψις τῆς Ὁργανικῆς Χημείας, ἀπαραίτητον ἐφόδιον παντὸς φοιτητοῦ τῶν Φυσικῶν ἐπιστημῶν, τῆς Ἱατρικῆς καὶ Φαρμακευτικῆς, καθὼς καὶ παντὸς ἐν γένει Φυσικοῦ, Ἱατροῦ καὶ Φαρμακοποιοῦ.

Μετὰ περισσοῦς συντεταγμένων σαφεινῶν τὸ βιβλίον τοῦτο καὶ μεθοδικότητος, προώριται νὰ καθοδηγήσῃ ἀσφαλῶς τὰ πρῶτα ὑποτρέμοντα βήματα τῶν τῶν πρῶτον εἰς τὰ μυστήρια τῆς Ὁργανικῆς Χημείας μωυμένων, ἐξάγον αὐτοὺς ἐκ τοῦ λαβυρίνθου τῆς ἀμφιβολίας καὶ ἀποκαλύπτων αὐτοῖς τὰ δαιδαλώδη μυστήρια τῆς συνθέσεως τῶν ἀπειραριθμῶν ἐνώσεων τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ τιμὴ τοῦ πολυτίμου τούτου συγγράμματος ὠρίσθη εἰς δραχ. 4.50. Αἰτήσεις δὲ γίνονται δεκταὶ καὶ παρ' ἡμῖν. Τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως Ἀνὸργανος Χημεία, τιμωμένη δραχ. 6. Εἰς τὰς ἑπαρχίας ἀποστέλλονται ἀμφοτέρω, ἐλεύθερα ταχ. τελῶν, ἀντὶ δραχ. 10.

Σ. ΠΑΠ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ "ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΗΧΩΣ"

κ. κ. Δ. Μιχ. Βερολίνον, Π. Χριστ. Χανία, Δ. Νάτσ. Σιάτσαν, Σοφ. Κίτρ. Κων/πολιν, Ν. Μωρ. Μήλον, Α. Σερ. Ἀρ. εὐχαριστίας.

κ. Ν. Μπαξ, Σύρον : ἐλάβετε ἐπιστολήν μας ;
κ. Δ. Χελ. Χαλκίδα : ἐλάβομεν καὶ ἀπηντήσαμεν.
κ. κ. Π. Ν6. καὶ Δ. Λρδ. Ναύπκτον : Αἱ λύσεις δημοσιεύονται εἰς τὸ προσεχές.

κ. Κ. Παπαδ. Δραχμάνιον : δὸν τεύχος ἀπεστείλαμεν ἐκ δευτέρου.

κ. Ε. Γερασμ. Ποκόδ : ἐλάβομεν καὶ εὐχαριστοῦμεν. Ἀπαντήσαμεν.

